

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Oddlužení jako způsob řešení úpadku fyzických osob

Discharge from Debts as a Way of Natural Persons Insolvency Resolving

Student: Helena Rokytová

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Damian Czudek

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání bakalářské práce

Student: **Helena Rokytová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: Oddlužení jako způsob řešení úpadku fyzických osob
Discharge from Debts as a Way of Natural Persons Insolvency
Resolving

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Úpadek nepodnikatele a jeho právní regulace
3. Analýza nejčastějších příčin a faktorů vedoucích k úpadku
4. Způsoby řešení úpadku nepodnikatelů dle insolvenčního zákona
5. Oddlužení jako sanační způsob řešení úpadku a jeho aspekty
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

LANDA, Martin. *Ekonomika insolventního řízení*. Ostrava: Key Publishing, 2009. 426 s. ISBN 978-80-7418-031-6.

HÁLEK, Vítězslav. *Insolvence abc*. Praha: Donau Media, 2011. 232 s. ISBN 978-80-89364-20-6.

PACHL, Lukáš. *Insolvenční zákon s judikaturou*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 484 s. ISBN 9788-80-7357-675-2.

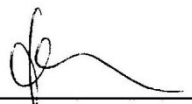
RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. Praha: Aspi, 2008. 471 s. ISBN 978-80-7357-329-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

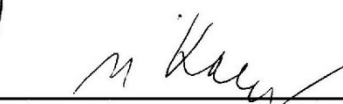
Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Damian Czudek**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Čestné prohlášení:

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně.

Přílohy č. 1, 2, 3 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 10. 5. 2013

Handwritten signature of Helena Rokytová in cursive script, with a dotted line underneath.

Helena Rokytová

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Úpadek nepodnikatele a jeho právní regulace	8
2.1	Právní úprava a právní normy	8
2.2	Vymezení pojmů.....	11
2.2.1	Úpadek	11
2.2.2	Nepodnikatel	12
2.3	Vývoj počtu rozhodnutí o úpadku v České republice.....	13
3	Analýza nejčastějších příčin a faktorů vedoucích k úpadku.....	15
3.1	Kritéria třídění příčin úpadku	15
3.2	Časová souslednost příčin vedoucích k úpadku	17
3.3	Prevence příčin a reakce dlužníka	19
4	Způsoby řešení úpadku nepodnikatelů dle insolvenčního zákona.....	22
4.1	Zjištění úpadku a rozhodnutí o úpadku	22
4.2	Způsoby řešení úpadku.....	25
4.2.1	Konkurz.....	25
4.2.2	Reorganizace.....	29
4.2.3	Oddlužení.....	29
4.2.4	Zvláštní způsoby řešení úpadku.....	29
5	Oddlužení jako sanační způsob řešení úpadku a jeho aspekty	32
5.1	Právní úprava oddlužení	32
5.2	Návrh na povolení oddlužení.....	32
5.2.1	Náležitosti návrhu na oddlužení.....	33
5.2.2	Přílohy návrhu na oddlužení	34
5.2.3	Spoludlužník, ručitel a manžel dlužníka	36
5.2.4	Náležitosti podpisu.....	36
5.2.5	Podání návrhu na oddlužení.....	37
5.3	Rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení.....	38
5.3.1	Zamítnutí návrhu na povolení oddlužení	38
5.3.2	Vyhovění návrhu na povolení oddlužení	39

5.4	Způsoby řešení oddlužení	39
5.4.1	Zpeněžení majetkové podstaty	39
5.4.2	Plnění splátkového kalendáře.....	40
5.5	Rozhodnutí o schválení oddlužení dle § 405 a § 406 insolvenčního zákona	41
5.5.1	Obsah a účinky rozhodnutí o schválení oddlužení	41
5.6	Oddlužení a jeho praktický dopad na situaci dlužníka	42
5.7	Příklady praktických případů oddlužení	45
6	Závěr.....	50
	Seznam použité literatury	52
	Seznam zkratk	54
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce.....	Chyba! Záložka není definována.
	Seznam příloh	55

1 Úvod

Ve své bakalářské práci na téma Oddlužení jako způsob řešení úpadku fyzických osob se chci zabývat aktuálním společenským tématem, kterým je v posledních letech stále se zvyšující trend zadlužování občanů, fyzických osob, které pro případ nemožnosti splácení musí řešit stát jejich regulováním, a to prostřednictvím právních norem a souvisejících právních institutů. Aktuálnost tématu je zvyšována rostoucím počtem předlužených osob a tedy zvyšující se potřebou daný jev účinně řešit.

Stát, prostřednictvím vydávání právních norem, stanoví podmínky pro řešení předlužení osob, neboť není dost dobře možné připustit neregulování tohoto jevu a jen sledování zadlužování osob, což by nepochybně vyústilo v ekonomické problémy nejen jednotlivých zadlužených osob, ale i společnosti, jako celku. V této souvislosti je role státu nezastupitelná. Jedná se o roli z velké části preventivní, a to jak v návaznosti na jednotlivé zadlužené osoby, kdy jim právní systém společnosti umožní svoji situaci řešit, tak ve vztahu ke společnosti jako celku, když stát preventivními opatřeními se snaží předejít negativním ekonomickým dopadům.

Tato bakalářská práce v úvodních částech obsahuje právní úpravu a platné právní normy vztahující se k problematice úpadku, jakož i vymezení základních pojmů. Dále se bakalářská práce snaží stručně ozřejmit jednotlivé druhy způsobu řešení úpadku fyzických osob a podrobněji se zabývá hlavním tématem, tedy oddlužením, jakož to formou řešení úpadku s uvedením konkrétních příkladů. Bakalářská práce si rovněž klade, byť ne prvoplánový, cíl seznámit s problematikou úpadku i případnou širší čtenářskou veřejnost, která by v práci mohla nalézt preventivní poučení a varování před jevy vyvolávajícími úpadek a případně i poučení o možnostech řešení nastalé situace. Nutno však mít na zřeteli, že rozsah i zadání bakalářské práce skýtají platformu toliko pro exkurz do problematiky insolventi a úpadku a bakalářská práce nemůže nahradit dostupné veřejné publikace, odborné články, judikaturu apod., vzniklé na dané odborné téma.

Věřím však, i přes úskalí výše uvedená, že přečtení této bakalářské práce obohatí obzor a případně přinese i preventivní poučení fyzickým osobám, občanům, kteří by se v běžném životě s odbornou literaturou na dané téma pravděpodobně neseznámili.

2 Úpadek nepodnikatele a jeho právní regulace

2.1 Právní úprava a právní normy

Problematika úpadku a způsobu jeho řešení, insolvence, je součástí systému práva v České republice, které je právem kodifikovaným, psaným, tedy vycházejícím z právních norem, kodexů pro jednotlivá odvětví práva.

Insolvenční právo je úzce spojeno s právem občanským i právem obchodním. V tomto odvětví jsou základními právními normami Občanský zákoník¹, Obchodní zákoník². Dále je stěžejní zejména Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)³, na který obsahově navazuje Zákon o insolvenčních správcích⁴. Podpůrně, jakožto norma procesní, působí Občanský soudní řád⁵.

V právní regulaci úpadku je velmi důležité i užití vyhlášek. Tyto představují především Vyhláška o jednacím řádu pro insolvenční řízení⁶, Vyhláška o odměně insolvenčního správce a náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů⁷. Výkonu funkce insolvenčního správce a podmínek pro splnění zkoušek se týká Vyhláška o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců⁸.

Právní úprava úpadku a způsobu jeho řešení je obsažena v insolvenčním zákoně, jakožto právním předpisu speciálním ve vztahu k předpisům obecným.

¹ zákon č. 40/1964 Sb. v platném znění

² zákon č. 513/1991 Sb. v platném znění

³ zákon č. 182/2006 Sb. v platném znění

⁴ zákon č. 312/2006 Sb. v platném znění

⁵ zákon č. 99/1963 Sb. v platném znění

⁶ vyhláška č. 311/2007 Sb.

⁷ vyhláška č. 313/2007 Sb.

⁸ vyhláška č. 312/2007 Sb.

Předmětem úpravy insolvenčního zákona⁹ je řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužnickým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužnickových věřitelů a¹⁰ oddlužení dlužníka.

Ze zákonné definice předmětu úpravy insolvenčního zákona plyne, že tento řeší situace vzniklého, či hrozícího úpadku a určuje pravidla pro stanovení způsobu řešení, jakož i vytyčuje zamýšlené cíle řešení, kterými jsou uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužnickým úpadkem a dosažení co možná nejvyššího, zásadně poměrného, uspokojení jeho věřitelů. Samostatně je řešen institut oddlužení dlužníka.

Insolvenční zákon vymezuje některé základní pojmy, se kterými dále pracuje a které je nezbytné jednoznačně vymezit. Pro účely bakalářské práce, s odkazem na plný zákonný text § 2 písm. a) – k) i.z., ze zákona reprodukuji a vyjímám nejzákladnější pojmy, kterými se rozumí:

§ 2 písm. a) insolvenčním řízením soudní řízení, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení.

Jedná se o speciální druh soudního řízení, pro které platí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.

„Insolvenční řízení je jako takové řízením speciálního charakteru ve vztahu k obecným úpravám občanského zákoníku, obchodního zákoníku i procesních předpisů jako je občanský soudní řád, což je dáno charakterem insolvenčního řízení jako řízení určeného pro řešení majetkových poměrů tam, kde již toto není schopen provést sám dlužník. S jistou mírou nadsázky by se dalo insolvenční řízení označit i za nejspeciálnější z řízení, neboť zpravidla se projevuje jako speciální i k předpisům speciálním ve vztahu k úpravám obecných zákonů“¹¹

⁹ § 1 písm. a insolvenčního zákona

¹⁰ § 1 písm. b insolvenčního zákona

¹¹ KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* Praha: ASPI, a.s., 2008 s. 2

§ 2 písm. b) insolvenčním soudem soud, před nímž probíhá insolvenční řízení.

„Insolvenční soud má v řízení postavení procesního subjektu s řídicí pravomocí pro insolvenční řízení.“¹²

Místní příslušnost je dána ustanovením o.s.ř.. Z hlediska místní příslušnosti jsou příslušné soudy dle místa bydliště, případně sídla dlužníka. Z hlediska věcné příslušnosti jsou insolvenčními soudy krajské soudy a soudy jim na roveň postavené. V České republice se v prvním stupni jedná o soudy: Městský soud v Praze, Krajský soud v Praze, Krajský soud v Brně, Krajský soud v Ostravě, Krajský soud v Plzni, Krajský soud v Hradci Králové, Krajský soud v Českých Budějovicích, Krajský soud v Ústí nad Labem.

§ 2 písm. c) insolvenčním návrhem u insolvenčního soudu podaný návrh na zahájení insolvenčního řízení.

Tento návrh musí splňovat předepsané formální a věcné náležitosti.

§ 2 písm. d) incidenčním sporem spory vyvolané insolvenčním řízením, o kterých tak stanoví tento zákon, projednávané v rámci insolvenčního řízení.

Incidenční spory jsou zahajovány samostatnými návrhy a v samostatném dvouinstančním řízení ukončeny rozhodnutím soudu.

§ 2 písm. e) majetkovou podstatou majetek určený k uspokojení dlužnických věřitelů.

Dle § 205/1 i.z. náleží do majetkové podstaty při dlužnickém návrhu majetek, který dlužníkovi patřil ke dni zahájení insolvenčního řízení, jakož i majetek, který dlužník nabyt v průběhu insolvenčního řízení. Dle § 205/2 i.z. při věřitelském návrhu náleží do majetkové podstaty majetek, který dlužníkovi patřil v době, kdy insolvenční soud nařídil předběžné opatření, kterým zcela nebo z části omezil právo dlužníka nakládat s jeho majetkem, majetek, který dlužníkovi patřil v době, kdy insolvenční soud vydal rozhodnutí o úpadku dlužníka a majetek, který dlužník nabyt v průběhu insolvenčního řízení po vydání těchto rozhodnutí.

§ 2 písm. f) až k) viz. zákon.

¹² KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008 s. 3

2.2 Vymezení pojmů

2.2.1 Úpadek

Samotný pojem úpadku definuje a specifikuje insolvenční zákon v § 3, který zní:

„Dlužník je v úpadku, jestliže má

- a) více věřitelů a
- b) peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a
- c) tyto závazky není schopen plnit (dále jen „platební neschopnost“)

Podmínka mnohosti věřitelů dle § 3/1a i.z. stanoví požadavek existence nejméně dvou věřitelů dlužníka. Při nesplnění podmínky četnosti věřitelů je jediný věřitel povinen svoji pohledávku vůči dlužníkovi vymáhat samostatně vedenou exekucí a nikoli formou insolvenčního řízení. Insolvenční návrh může však podat i jeden věřitel samostatně, kdy tento v návrhu tvrdí a k tvrzení označí důkazy, existenci dalších věřitelů. Existence pohledávek s lhůtou splatnosti 30 dnů je dána jako lhůta dostatečně dlouhá pro dobrovolnou úhradu pohledávek. S touto lhůtou, jakožto podmínkou je kumulativně spjata třetí podmínka, tedy neschopnost dlužníka svoje závazky plnit. Důkazní břemeno ke skutkovému tvrzení je na straně věřitele, tedy věřitel prokazuje tvrzené skutečnosti.

Úpadek je dále upřesněn v § 3 odst. 2 i.z., který zní:

„Má se za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže

- a) zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo
- b) je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo
- c) není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžních pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo
- d) nesplnil svou povinnost předložit seznamy uvedené v § 104/1 i.z., kterou mu uložil insolvenční soud.“

Pro právnické osoby a fyzické osoby – podnikatele je definice úpadku rozšířena v § 3 odst. 3, dle kterého je podnikatel v úpadku i tehdy, je-li předlužen a o předlužení jde tehdy, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku.

Dle § 3 odst. 4 i.z. jde o hrozící úpadek, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.

Úpadkem lze tedy rozumět ekonomickou situaci dlužníka, při splnění zákonných podmínek, kterou je možno chápat jako situaci, kdy dlužník má více dluhů a závazků než svého majetku, finančních prostředků, či pohledávek a je zjevné, že není v jeho silách uhradit všechny své závazky.

Jaké má takováto osoba právní možnosti řešení vzniklé situace, a jak jsou tyto možnosti upraveny v právních normách, rozebírá moje bakalářská práce v následující části.

2.2.2 Nepodnikatel

Definici podnikatele obsahuje obchodní zákoník, když zjednodušeně řečeno je podnikatelem fyzická osoba provozující samostatně výdělečnou činnost, a to na základě živnostenského oprávnění (živnostenský list, koncesní listina) nebo provozují podnikání dle samostatného zvláštního předpisu (advokáti, lékaři, umělci atd.) nebo jsou registrováni jako samostatně hospodařící rolníci u příslušného úřadu.

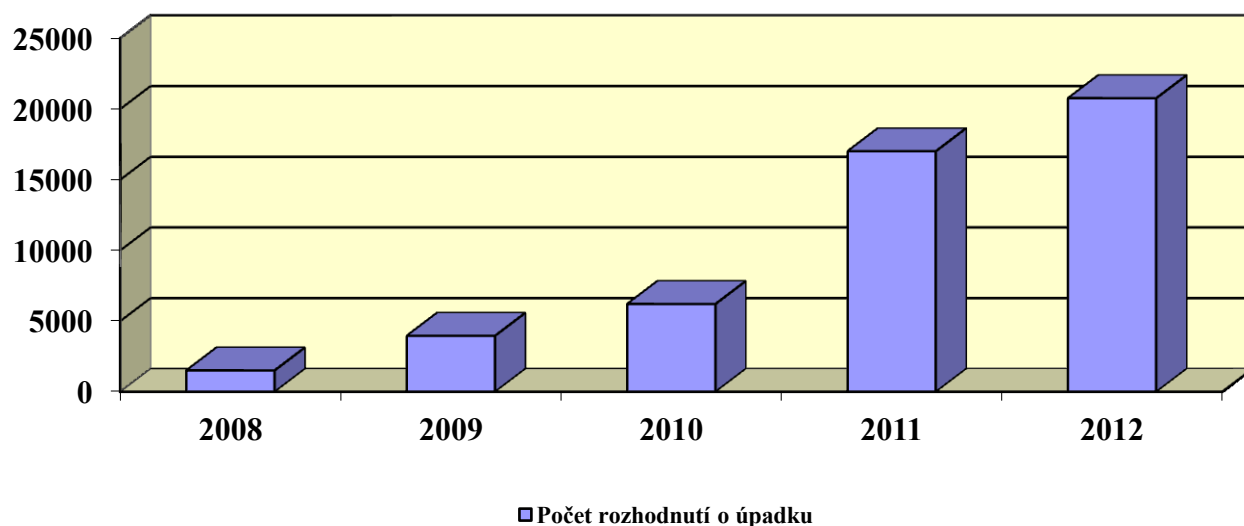
Nepodnikatelem je tedy naopak fyzická osoba, která není podnikatelem dle kritérií shrnutých v předcházejícím odstavci.

Zodpovězení otázky, zda konkrétní fyzická osoba je, či není podnikatelem, je zásadní pro další postup řízení, neboť forma řešení úpadku oddlužením je přípustná pouze pro nepodnikatele, respektive pro fyzické osoby, případně právnické osoby nepodnikajícího charakteru, jejichž dluhy vznikly jinak, než podnikatelskou činností.

2.3 Vývoj počtu rozhodnutí o úpadku v České republice

Ze statistického pohledu na počty rozhodnutí o úpadku lze jednoznačně vyvodit závěr, že i tento pozorovaný jev má významně vzestupnou tendenci v čase, jak ukazuje graf 2.1¹³. Insolvenční zákon nabyl účinnosti 1. 1. 2008 a v prvních letech, tedy zejména v letech 2008, 2009 šlo v podstatě o seznamování veřejnosti s příslušnými nově zavedenými instituty. Obrat nastává v roce 2010 a zejména v letech 2011 a 2012, kdy již jednak insolvenční zákon vstoupil v obecnou známost a současně na jednotlivé subjekty z velké části dopadly důsledky celkové ekonomické krize. Výrazné zvýšení počtu rozhodnutí o úpadku svědčí nejen o špatné ekonomické situaci subjektů, ale současně, a to je nutno hodnotit pozitivně, i o zájmu ekonomickou situaci, úpadek, řešit.

Graf 2.1 Vývoj počtu rozhodnutí o úpadku 2008-2012

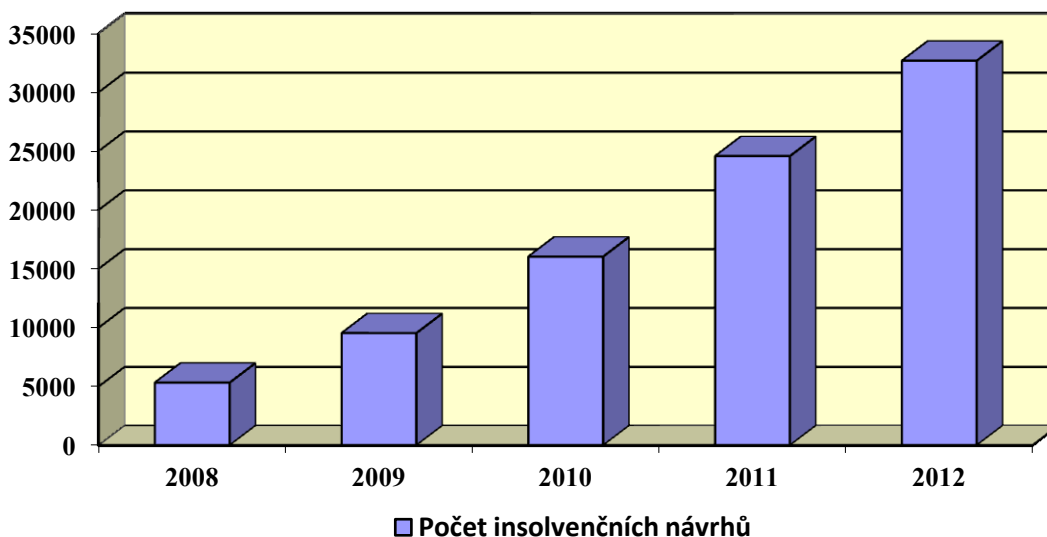

Obdobný vzestup je patrný i při sledování vývoje počtu návrhů na insolvenční řízení, tedy souhrnně pojaté veličiny, která v sobě obsahuje návrhy na všechny zákonem známé formy

¹³ Zdroj dat grafu: PACHL Lukáš. *Insolvenční řízení v roce 2012, Konkursní noviny*, Brno: COOPER PRESS, 2013, roč. XVI, č. 2, 27 s. ISSN 1213-4023, s.5-7

řešení úpadku viz. graf 2.2¹⁴. Rovněž vývoj počtu návrhů na insolvenční řízení odráží ekonomický vývoj ve společnosti, obecné zvyšování využívání insolvenčního zákona v praxi, jakož i zájem subjektů o řešení své situace.

Graf 2.2 Vývoj počtu návrhů na insolvenční řízení 2008-2012

Přijetí insolvenčního zákona mělo za cíl, mimo jiné, řešit ekonomickou situaci dlužníků, a to jak dlužníků podnikatelů, tak dlužníků nepodnikatelských subjektů. Zavedení možnosti oddlužení nepodnikatelských osob bylo v našem právním řádu průlomové, neboť poprvé umožnilo těmto subjektům svou situaci oddlužením vyřešit a nadále ekonomicky řádně fungovat. Vzrůstající počet insolvenčních řízení obecně a z toho plynoucí vzrůstající počet jednotlivých konkrétních řízení dokumentuje aktivní využívání institutů insolvenčním zákonem zavedených, tedy zjednodušeně řečeno, dokumentuje časté praktické užití insolvenčního zákona v praxi.

¹⁴ Zdroj dat grafu: PACHL Lukáš. *Insolvence v roce 2012, Konkursní noviny*, Brno: COOPER PRESS, 2013, roč. XVI, č. 2, 27 s. ISSN 1213-4023, s. 5-7

3 Analýza nejčastějších příčin a faktorů vedoucích k úpadku

Obecná lidská moudrost praví, že není jevu bez příčiny. Toto zobecnění lidské zkušenosti lze s jistou dávkou přiměřenosti konkretizovat na naše téma analýzy nejčastějších příčin a faktorů vedoucích k úpadku, tedy že ani úpadek nevznikne bez příčiny. Jednotlivé příčiny mohou působit samostatně nebo se častěji vyskytovat ve skupinách, či kombinacích.

3.1 Kritéria třídění příčin úpadku

Podle nastavení kritérií můžeme příčiny různě dělit.

Např. dle kritéria vědomí, či úmyslu, dělíme příčiny na

- volní, zaviněné a
- mimovolní, nezaviněné.

Příčiny volní, zaviněné, spočívají ve vůli dlužníka, který nějakým způsobem jednal, případně vědomě byl pasivní a svým jednáním příčinu připustil. Typickým příkladem je lehkovážné ekonomické jednání spočívající v zadlužování, přijímání úvěrů, spotřebitelských půjček apod..

Do skupiny mimovolních, nezaviněných příčin je možno zařadit ty příčiny, které dlužník nezavinil, avšak jej stejně postihnou. Zde se jedná např. o ztrátu zaměstnání, nemoc, či přírodní katastrofu, která zapříčiní úpadek dlužníka.

Dle kritéria počtu osob dělíme příčiny na

- individuální a
- skupinové.

Individuální příčiny zasahují jednotlivce, tedy přivodí úpadek jednoho subjektu, který tento následně řeší v rámci insolvenčního řízení.

Skupinové příčiny zasahují více než jednu osobu. Jedná se např. o postižení majetku manželů, společné ručení více osob, aval směnek vícero osobami apod.. Tyto příčiny jsou způsobilé přivodit úpadek většímu počtu osob.

Dle kritéria opakování v čase jde o příčiny

- jednorázové a
- opakující se.

Jednorázové příčiny jsou takové, které dlužník absolvuje pouze jednou, když tyto zpravidla vzhledem k jejich rozsahu, či významu, nelze jednoduše opakovat, např. hypoteční úvěr, půjčka většího rozsahu apod..

Na rozdíl od jednorázových příčin, opakující se příčiny se vyskytují zpravidla opakovaně a jedná se zejména o opakování obdobných záležitostí, když např. dlužník uzavírá opakovaně spotřebitelské úvěry, či přijímá spotřebitelské půjčky. Jedná se zdánlivě o drobné záležitosti, jejichž ekonomická zrádnost pro dlužníka spočívá v jejich opakování, či větším počtu.

Příčiny rovněž můžeme dělit podle časové návaznosti, tedy v jakém vznikají pořadí a jak následně vytvářejí časovou návaznost. Příčinám vedoucím k úpadku dle časové následnosti je věnována samostatná část bakalářské práce 3.2. Jedná se o příčiny

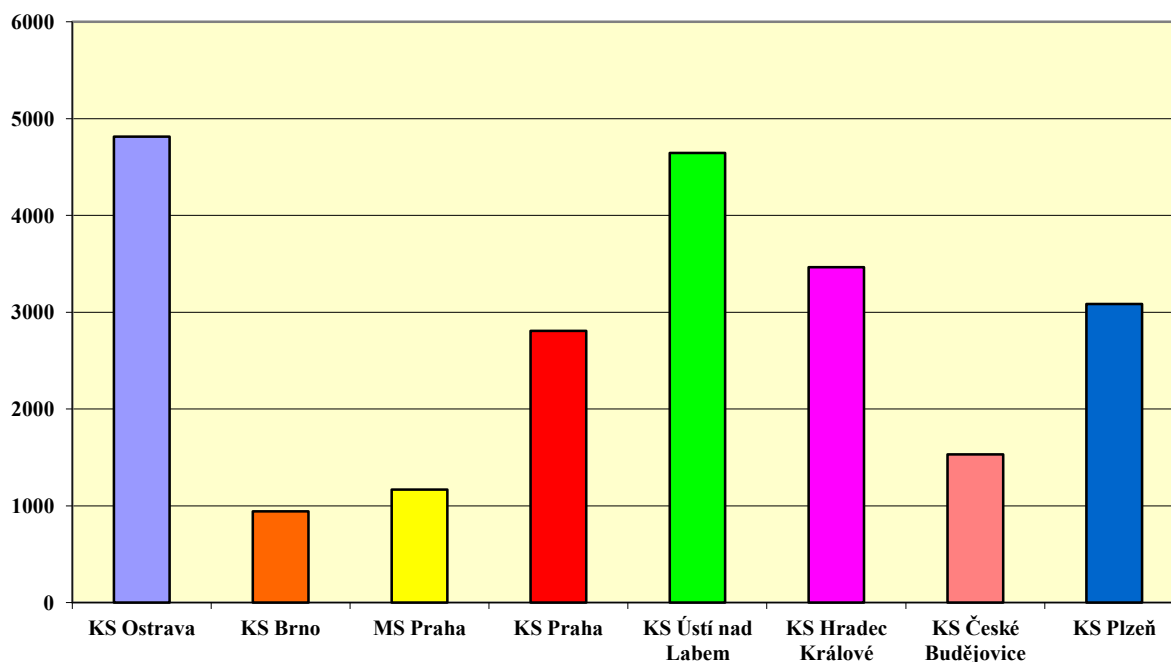
- primární – při špatném vyhodnocení ekonomických množností přijetí nepřiměřeného závazku
- sekundární – špatná reakce na vzniklou situaci, nekomunikace, pasivita
- finální – zesplatnění závazku, soudní řízení, exekuce, zabavení majetku, vznik úpadku.

Jedním z kritérií třídění je třídění teritoriální, tedy dle působnosti jednotlivých insolvenčních soudů, jak uvádí následující graf 3.1¹⁵, který srovnává počty návrhů na povolení oddlužení za rok

¹⁵ Zdroj dat grafu: PACHL Lukáš. *Insolvence v roce 2012, Konkursní noviny*, Brno: COOPER PRESS, 2013, roč. XVI, č. 2, 27 s. ISSN 1213-4023, s. 5-7

2012 dle jednotlivých insolvenčních soudů. Srovnání dle tohoto dělení je obtížné v tom, že jednotlivá teritoria nemají stejný počet obyvatel a liší se i v jiných kritériích.

Graf 3.1 Návrhy na povolení oddlužení za rok 2012 dle jednotlivých insolvenčních soudů

Třídění jednotlivých příčin a faktorů vedoucích k úpadku je odvislé od nastavených kritérií třídění, jak v příkladných variantách uvedeno výše. Nepochybně bychom našli i další kritéria třídění a na jednotlivá kritéria bychom pak nahlíželi z jiných úhlů pohledu.

3.2 Časová souslednost příčin vedoucích k úpadku

Primární příčiny a faktory vedoucí k úpadku

- spočívají ve špatném zhodnocení svých ekonomických možností dlužníkem, podcenění rizik a časového faktoru.

Při sjednání závazku, a to ve formě půjčky, úvěru, či jiného závazku, je zapotřebí pečlivě zvážit ekonomické možnosti dlužníka, a to jak na straně příjmové, tedy mzda v zaměstnání, či obdobné příjmy, tak na straně nákladové, životní náklady, náklady na bydlení, stravu, vyživovací povinnosti apod.. U konkrétního závazku je nutno věnovat pozornost úrokům, smluvním sankcím apod.. Jedná se např. o sjednávání bankovních i nebankovních půjček.

Obdobou závazků z půjček a úvěrů jsou závazky z koupě zboží na splátky a spotřebitelských úvěrů, kdy kupující zpravidla cenu zboží výrazně přepláci a jakékoliv zpoždění se splátkou je spojeno s další sankcí.

Nesplácení, či pozdní platby, sjednaných služeb rovněž přivozují mnohdy extrémní finanční zatížení. Např. platby služeb mobilních operátorů apod.. Sankce mohou přesáhnout hodnotu vlastní služby.

K umocnění příčin spočívajících ve špatném hodnocení vlastní ekonomické situace mnohdy přispívá vliv reklamy. Reklama láká cílové skupiny osob na nabízené zboží, či služby a mnohdy i klamavým způsobem toto zboží a služby prezentuje. Častým příkladem bývá neuvádění celkové ceny zboží či služby, ale pouze výše měsíční splátky bez uvedení doby splácení. Uvedená relativně nízká měsíční splátka navozuje u spotřebitele dojem jednoduché dostupnosti zboží, či služby a v podstatě jej láká k realizaci. Samozřejmě je chybou konkrétního spotřebitele, že si důsledně nepropočítá konkrétní cenu a nezohlední všechny své aspekty v časovém hledisku.

Sekundární příčinou, která následuje po primární příčině špatného hodnocení ekonomické situace je

- nereagování na vzniklou situaci včas.

V praxi se tato příčina projevuje pasivitou dlužníka, který nevyzvedává poštu, nereaguje na upomínky a výzvy, neuzavře včas splátkový kalendář apod.. Bezdůvodně spoléhá, že se vše nějak vyřeší a vše nějak dopadne. Pasivita dlužníka může být v ještě horším případě nahrazena nesprávnou aktivitou, tedy špatnou reakcí, když dlužník ve snaze situaci řešit se k tomuto odhodlá již v časově pozdní fázi a pro řešení původních závazků přijme závazky nové, za ještě horších podmínek. V konkrétním případě překlene původní dluh novou půjčkou s vyšší úrokovou sazbou, vyšší smluvní sankcí apod.. Situaci zdánlivě vyřeší,

ale jedná se o řešení krátkodobé, které přivede dlužníka do ještě horší situace. Nově nastalá, ještě zhoršená situace, může dlužníka přivést opět k aktivní reakci spočívající v aktivitách směřujících k obstarání finančních prostředků formou brigád, půjček od rodinných příslušníků, prodejem osobních věcí apod. nebo k reakci pasivní, kdy dlužník jen rezignovaně očekává nástup událostí příštích, kdy již nevěří ve vlastní schopnost a možnost situaci čelit a je smířen se svým předlužením.

V časové návaznosti na příčiny a faktory vedoucí k úpadku, které jsme nazvali primárními a následně sekundárními, navazují příčiny finální, které

- završují sousled příčin vedoucích k úpadku a úpadek dlužníka je jimi završen.

Jedná se o situace, kdy věřitelé již podávají na dlužníka soudní žaloby a vedou následné exekuce proti majetku dlužníka. Dlužník je zjevně v úpadku a dle insolvenčního zákona splňuje podmínky insolvenčního řízení a má možnost podat návrh na oddlužení. Je-li dlužník pasivní a návrh na oddlužení nepodá, může vést aktivita věřitelů k zabavení veškerého exekuvovatelného majetku dlužníka. V lepším případě pro dlužníka bude jeho majetek postačovat ke krytí dluhů a dlužník zůstane nemajetný a bez dluhů. V častějším případě však majetek dlužníka nepostačuje na všechny dluhy a dlužník, přestože pozbyl veškerý svůj majetek, své dluhy zcela neuhradil a dluhy přetrvávají a navyšují se dále o úroky, sankce apod.. Popsaná situace, kdy dlužník nereagoval včas podáním návrhu na oddlužení a přivodil si situaci neřešitelného předlužení, má širší dopad na dlužníka, když tento pod tíhou exekučních řízení a obstaráním mzdy rezignuje na pracovní aktivity, často volí práci načerno, následně dosahuje malých příjmů, což způsobuje další problémy a komplikuje osobní i rodinný život.

3.3 Prevence příčin a reakce dlužníka

Pro snížení negativního dopadu jednotlivých příčin vzniku úpadku je důležité z části preventivní jednání dlužníka, případně jeho včasná a správná reakce na situaci vzniklou. V případě, že úpadek přeroste v insolvenční řízení s povolením oddlužení je nezbytný aktivní

právně správný a ekonomicky účinný postup dlužníka dle pokynu insolvenčního soudu a insolvenčního správce.

V první etapě, etapě primárních příčin

- je pro dlužníka nezbytné uvědomění si své reálné ekonomické situace. Preventivně, čím dříve si uvědomí hranice svých možností, tím méně obtížně plnitelných závazků přijme. Prevence v této situaci znamená předcházení přijímání závazků nad své ekonomické možnosti. Dlužník musí své ekonomické možnosti hodnotit nejen z pohledu, co je schopen hradit dnes, ale rovněž z objektivního pohledu svých možností po celou dobu splácení. Při přijímání závazků musí dlužník důsledně rozlišovat mezi věcmi, které opravdu nutně potřebuje a mezi věcmi, které by si sice přál, avšak jsou pro něj ekonomicky nedostižné a dostižnost reálně vyhodnotit.

V etapě sekundárních příčin

- si musí dlužník uvědomit, že správné řešení a správný postup má také svůj správný čas a odkládání řešení je většinou ku škodě věci. V rámci prevence a zajištění správného postupu lze dlužníkovi jen doporučit, aby ve fázi rozhodování se o dalším postupu využil poradenských služeb ekonomických poradců, advokátů, insolvenčních správců apod., kteří mu mohou se znalostí věci a s využitím praktických zkušeností navrhnout optimální postup vedoucí buďto nejlépe k vyřešení situace, či alespoň ke zmírnění negativních dopadů vzniklé situace.

V etapě finálních příčin

- je úpadek zpravidla již nezvratný a je věcí dlužníka, jak se postaví k jeho řešení, zda tedy svou pasivitou úpadek prohloubí do neřešitelné podoby a svou zadluženost dovede do celoživotní formy nebo naopak, včasným podáním insolvenčního návrhu a splněním zákonných podmínek dosáhne povolení oddlužení a tím postupného vyřešení své situace. Schválením oddlužení však povinnosti pro dlužníka nekončí. V rámci insolvenčního řízení je povinen plnit povinnosti stanovené soudem a insolvenčním správcem a zejména u formy plnění splátkového kalendáře řádně a včas splátkový kalendář dodržovat.

Po řádném absolvování procesu oddlužení je dlužník tzv. oddlužen a v dalším životě pokračuje již bez původních dluhů.

Příčiny a faktory vedoucí k úpadku jsou různorodé, vyskytují se v kombinacích a je věcí každého člověka, aby v rámci svých možností těmto příčinám preventivně předcházel, případně při jejich vzniku je dokázal odpovídajícím způsobem řešit. V opačném případě se vystavuje reálnému nebezpečí upadnutí do ekonomicky nezáviděníhodné situace, bez reálného pozitivního konce v reálném čase.

4 Způsoby řešení úpadku nepodnikatelů dle insolvenčního zákona

V předchozích kapitolách bakalářské práce byl definován úpadek a představena jeho právní úprava spolu s vymezením a definováním základních souvisejících pojmů, jakož i nastíněny základní příčiny úpadku. Tato kapitola obsahově navazuje na úvodní části a zabývá se zjištěním úpadku a způsoby řešení úpadku nepodnikatelů, jak je zná insolvenční zákon.

4.1 Zjištění úpadku a rozhodnutí o úpadku

Soudní řízení, ve kterém příslušný soud rozhoduje o úpadku dlužníka a způsobu jeho řešení se nazývá insolvenční řízení. Insolvenční řízení je řízením návrhovým, tedy nerozhoduje soud z vlastní iniciativy, nýbrž toliko na základě návrhu podaného dlužníkem samým (dlužnický návrh), nebo věřiteli (věřitelský návrh). Častým praktickým řešením je dlužníkem podaný insolvenční návrh spojený s návrhem na oddlužení¹⁶. Pro insolvenční řízení se použijí přiměřeně ustanovení Občanského soudního řádu, nestanoví-li insolvenční zákon jinak nebo byl-li by takový postup v rozporu se zásadami insolvenčního řízení. Taktéž pro určení věcné a místní příslušnosti soudu, který rozhoduje v insolvenčním řízení platí ustanovení Občanského soudního řádu a insolvenčního zákona. Z o.s.ř. tedy plynou i náležitosti návrhu na zahájení insolvenčního řízení. Insolvenční návrh, a to ať již dlužnický, či věřitelský, se podává písemně u příslušného soudu, v daném případě krajského soudu, či soudu na roveň postavenému. Návrh musí obsahovat označení dlužníka, a to v souladu s výpisem z obchodního rejstříku, jedná-li se o subjekt tam zapisovaný, názvem (firmou), sídlem, IČ, u nepodnikatelského subjektu rodné číslo, adresa, případně dalšími údaji. Stejně je nutno označit navrhovatele. Návrh dále musí obsahovat popis rozhodných skutečností (tvrzení navrhovatele) a podrobný rozpis jednotlivých pohledávek a jejich vyčíslení, jakož i označení důkazů, zejména listin, kterými navrhovatel tvrzené skutečnosti prokazuje. Nezbytnou součástí návrhu je dále specifikace toho, čeho se navrhovatel domáhá (petit). V insolvenčních návrzích se navrhovatel domáhá prohlášení

¹⁶ Návrh na zahájení insolvenčního řízení spojený s návrhem na oddlužení viz Příloha 1

úpadku dlužníka, případně s návrhem jeho řešení. Součástí návrhu jsou předepsané přílohy, které se podávají spolu s návrhem.

Příslušný soud po obdržení bezvadného návrhu zahájí v zákonné lhůtě, tj. do tří hodin od obdržení, vyhláškou insolvenční řízení, které zveřejní v insolvenčním rejstříku. Součástí vyhlášky je výzva věřitelům k podání přihlášek pohledávek¹⁷. Současně zahájí zjišťování úpadku, které spočívá v posouzení předložených listin, co do jejich pravosti, věrohodnosti, možné obsahové správnosti apod.. U věřitelských návrhů soud vyzve k vyjádření dlužníka. V této fázi zkoumá soud splnění podmínek úpadku, jak je úpadek definován v insolvenčním zákoně a popsán v předcházející části bakalářské práce. Jedná se zejména o posouzení předložených listin obsahující tvrzení o ekonomické situaci dlužníka, tedy zejména o stavu jeho majetku a pohledávek, jakož i o stavu jeho závazků a dluhů, tedy celkové ekonomické situaci a stavu předlužení. Obtížnost zjištění úpadku dlužníka se zpravidla odvíjí od přípravy podkladů navrhovatele a zejména od stanoviska dlužníka samotného. Jsou-li podklady připraveny řádně a ve vzájemném souladu, je úkol soudu snazší, než v případě nesouhlasného stanoviska dlužníka a předložení protichůdných listin, kdy je důkazní řízení složitější. Zjistí-li soud úpadek dlužníka, rozhodne usnesením o úpadku dlužníka a zpravidla i o formě řešení úpadku¹⁸. O formě řešení úpadku může soud rozhodnout také až následně, samostatným rozhodnutím.

Dle § 136 insolvenčního zákona insolvenční soud formou usnesení vydá rozhodnutí o zjištění úpadku, je-li osvědčením nebo dokazováním zjištěno, že dlužník je v úpadku nebo že mu úpadek hrozí. Rozhodnutí o úpadku musí dle § 136/2 insolvenčního zákona obsahovat výrok o tom, že se zjišťuje úpadek na dlužníka nebo jeho hrozící úpadek, výrok, jímž insolvenční soud ustanovuje insolvenčního správce, údaj o tom, kdy nastávají účinky rozhodnutí o úpadku, výzvu věřitelům k uplatnění svých práv, případně plnění povinností, výrok o určení místa a termínu konání schůze věřitelů a přezkumného jednání a další náležitosti stanovené v tomto zákoně. Lhůta k přihlášení pohledávek stanovená v rozhodnutí nesmí být kratší 30 dnů a delší než 2 měsíce.

Vydané rozhodnutí o úpadku je doručováno rovněž dle podmínek popsaných v insolvenčním zákoně a jsou s ním spojeny účinky popsané v zákoně.

¹⁷ Přihlášení pohledávky viz Příloha 2

¹⁸ Usnesení o zjištění úpadku, jmenování insolvenčního správce a způsobu řešení úpadku viz Příloha 3

Pro praktickou realizaci úkolů insolvenčního řízení jmenuje pro konkrétní řízení insolvenční soud insolvenčního správce. Insolvenční správci jsou vedeni v seznamech Ministerstva spravedlnosti České republiky. Podmínky pro výkon funkce insolvenčního správce stanoví příslušné právní předpisy, zejména zákon č. 312/2006 Sb. v platném znění o insolvenčních správcích. Osoba ucházející se o výkon funkce insolvenčního správce musí splňovat předpoklady vzdělání, bezúhonnosti a složit předepsanou zkoušku. Insolvenční zákon vedle funkce insolvenčního správce dále rozlišuje pojmy zástupce insolvenčního správce, oddělený insolvenční správce, zvláštní insolvenční správce a insolvenční správce se zvláštním oprávněním.

Zástupce insolvenčního správce je ustanovován soudem insolvenčnímu správci pro případ, že by tento ze závažných důvodů nemohl přechodně svou funkci vykonávat.

Oddělený insolvenční správce je ustanoven tehdy, je-li insolvenční správce vyloučen z některých úkonů pro svůj poměr jen k některému z dlužníkových věřitelů nebo jen některému ze zástupců dlužníkových věřitelů apod..

Zvláštní insolvenční správce je jmenován v případech, kdy je nutné v rámci insolvenčního řízení řešit zvláštní problematiku vyžadující odborné specializace.

Správce se zvláštním oprávněním je jmenován ve věcech, když úpadce měl nad 100 zaměstnanců nebo obrat nad 100 milionů Kč ročně. Správci se zvláštním oprávněním jsou vedeni v samostatném seznamu a pro zápis do tohoto seznamu skládají vedle základní zkoušky insolvenčního správce další zkoušku pořádanou taktéž Ministerstvem spravedlnosti České republiky.

Insolvenčnímu správci za výkon své činnosti přísluší úhrada vzniklých nákladů a odměna stanovena dle zvláštního předpisu. Insolvenční správce odpovídá za škodu či újmu, kterou při výkonu své činnosti může způsobit a je ze zákona povinen se proti takovéto škodě pojistit.

Rozhodnutím o zjištění úpadku a způsobu jeho řešení začíná v insolvenčním řízení v podstatě další fáze řízení, které již je řízením konkrétním dle stanoveného způsobu řešení úpadku. Konkrétním řešením úpadku fyzických osob se věnuje následující část této bakalářské práce.

4.2 Způsoby řešení úpadku

Insolvenční zákon vymezuje a vyjmenovává způsoby řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka v § 4/1 a těmito jsou:

- a) Konkurz,
- b) Reorganizace,
- c) Oddlužení,
- d) Zvláštní způsoby řešení úpadku, které tento zákon stanoví pro určité subjekty nebo pro určité druhy případů.

Z uvedených způsobů řešení úpadku se nepodnikatelů týkají zejména řešení konkurzem nebo oddlužením, které jsou vedle obecné úpravy upraveny speciálně v části druhé, hlavě I. konkurz a hlavě V. oddlužení insolvenčního zákona.

V insolvenčním řízení zahájeném na návrh dlužníka či věřitele, zjistí nejprve insolvenční soud za podmínek stanovených zákonem úpadek dlužníka. Po zjištění úpadku soud rozhodne o způsobu řešení úpadku. Jak uvedeno výše, úpadek fyzické osoby je možno řešit konkurzem nebo oddlužením. Oba způsoby si kladou za cíl co nejefektivnější uspokojení věřitelů v souladu s principy a pravidly stanovenými v insolvenčním zákoně. Jednotlivými způsoby řešení úpadku fyzických osob se zabývá tato práce v následujících částech.

4.2.1 Konkurz

Konkurz, jakožto jeden ze způsobů řešení úpadku je upraven v insolvenčním zákoně v části druhé, hlavě I..

§ 244 i.z. definuje pojem konkurzu – „Konkurz je způsob řešení úpadku spočívající v tom, že na základě rozhodnutí o prohlášení konkurzu jsou zjištěné pohledávky věřitelů zásadně

poměrně uspokojeny z výnosu zpeněžení majetkové podstaty s tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají, pokud zákon nestanovení jinak“.

Pojmu konkurz je možno pro zjednodušení a pochopení rozumět jako řízení, kdy při dodržení zákonných podmínek je zpeněžen veškerý majetek dlužníka a z tohoto výnosu jsou uspokojeni věřitelé poměrně, tj. v poměru svých pohledávek, a to opět za dodržení zákonných kritérií. V neuspokojených částech pohledávek pohledávky dále trvají, což znamená, že po proběhlém konkurzu není dlužník oddlužen, tedy zbaven dluhů, nýbrž dluhy v neuhrazené výši trvají dále.

Účinky prohlášení konkurzu nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o prohlášení konkurzu v insolvenčním rejstříku¹⁹. S odkazem na § 71/2 i.z. se tímto okamžikem rozumí den, hodina a minuta zveřejnění²⁰. Od tohoto okamžiku má tedy prohlášení konkurzu dopady na právní úkony učiněné dlužníkem např. omezení nakládání s majetkem. Prohlášením konkurzu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou. V podrobnostech viz. § 246 insolvenčního zákona. Účinky prohlášení konkurzu popisuje zákon podrobně. Pro účely této bakalářské práce je spíše podstatné přiblížení praktického postupu insolvenčního správce v insolvenčním řízení při formě konkurzu.

Insolvenční správce sepíše dohledaný majetek úpadce do seznamu zvaného soupis majetkové podstaty. Tento soupis opravňuje insolvenčního správce k dispozici s tímto majetkem. Insolvenční správce zpeněžuje majetek sepsaný do majetkové podstaty, a to vždy se souhlasem věřitelského výboru (případně zástupce věřitelů) a souhlasu insolvenčního soudu, nejedná-li se o zpeněžování veřejnou dražbou. V případě zpeněžování majetku, který je v zástavě pro konkrétního věřitele je zapotřebí jen souhlasu tohoto věřitele. Cílem zpeněžování je dosažení maximálně možného výtěžku. Podle konkrétní situace insolvenční správce zpeněžuje formou veřejné dražby dobrovolné nebo přímým prodejem, a to zpravidla nejvyšší nabídkou. Po úplném

¹⁹ § 245 insolvenčního zákona

²⁰ KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008 s. 316

zpeněžení majetkové podstaty získá insolvenční správce finanční prostředky, které jsou po úhradě nákladů insolvenčního řízení určeny pro rozdělení věřitelům. Klíč pro rozdělení mezi jednotlivé věřitele dává insolvenční zákon, který rozděluje pohledávky do skupin a na zajištěné a nezajištěné.

Insolvenční správce posoudí přihlášky jednotlivých věřitelů a tyto připraví pro přezkumné řízení, které následně proběhne před insolvenčním soudem, ve kterém se mají možnost účastníci řízení ke konkrétním přihláškám vyjádřit, a to k jejich pravosti, výši a pořadí, případně pohledávku popřít a založit tím tzv. incidenční spor o pravost, výši, či pořadí pohledávky. Výsledkem přezkumného řízení je seznam přihlášených a přezkoumaných pohledávek jednotlivých věřitelů s uvedením výše a pořadí každé konkrétní pohledávky.

Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené, jakož i náklady, které souvisí se správou majetkové podstaty, se hradí z výtěžku zpeněžení dle § 296 insolvenčního zákona. Náklady insolvenčního řízení mohou být také hrazeny ze zálohy složené na tyto náklady navrhovatelem. Složená záloha je však až sekundárním zdrojem, když primárně mají být náklady uspokojeny z výtěžku zpeněžení²¹.

Další etapou činností insolvenčního správce je předložení konečné zprávy a rozvrhu, jak jsou upraveny v díle 7 § 302 až 307 insolvenčního zákona. Insolvenční správce dle § 302 insolvenčního zákona v závěru zpeněžení majetkové podstaty předloží insolvenčnímu soudu konečnou zprávu, která musí obsahovat celkovou charakteristiku jeho činností s vyčíslením jejich finančních výsledků. Konečná zpráva zejména obsahuje přehled pohledávek za majetkovou podstatou a výdajů vynaložených v souvislosti se správou majetkové podstaty a dále přehled zpeněžení majetkové podstaty s výsledkem, jehož bylo dosaženo. Výše uvedené je dále doplněno o přehled plnění zajištěným věřitelům, jakož i o přehled jednání a právních úkonů významných pro průběh insolvenčního řízení. Konečná zpráva musí vyústit ve vyčíslení částky, která má být rozdělena mezi věřitele. Ke dni sestavení konečné zprávy sestaví insolvenční správce účetní závěrku. Konečná zpráva je tedy významným dokumentem, který rekapituluje činnost insolvenčního správce a zachycuje jeho náklady a zejména jeho úspěšnost při zpeněžování majetku sepsaného do soupisu majetkové podstaty. Předložení konečné zprávy nebrání

²¹ KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008 s. 382

neukončení incidenčních sporů ani nezpeněžení části majetku určeného k vyloučení z majtkové podstaty. Na tomto názoru se plně shodují autoři komentovaného vydání insolvenčního zákona²².

Způsob projednání konečné zprávy je stanoven v § 304 insolvenčního zákona. Nejsou-li proti vyvěšené konečné zprávě podány námitky oprávněných osob, insolvenční soud konečnou zprávu usnesením schválí.

Činnost insolvenčního správce je činností úplatnou. Správce vykonává svou činnost za odměnu, jejíž vyúčtování předloží insolvenčnímu soudu současně s konečnou zprávou a vyúčtováním svých výdajů. Odměna insolvenčního správce je stanovena zvláštním předpisem, a to vyhláškou o odměně insolvenčního správce a náhradách hotových výdajů č. 313/2007 Sb. v platném znění.

Po schválení konečné zprávy předkládá insolvenční správce soudu návrh rozvrhového usnesení, v němž uvede, kolik má být vyplaceno na každou pohledávku uvedenou v seznamu přihlášených pohledávek. O schválení návrhu na rozvrh rozhoduje soud usnesením, po jehož nabytí právní moci provede insolvenční správce výplatu částek připadajících na jednotlivé pohledávky, jak jsou rozvrhovým usnesením stanoveny. Po splnění rozvrhového usnesení rozhodne soud o zrušení konkurzu.

Proběhlým konkurzním řízením dochází k poměrnému uspokojení pohledávek věřitelů. V neuspokojené části pohledávek tyto pohledávky nadále přetrvávají a věřitelé mají možnost je po dlužníkovi nadále uplatňovat, již mimo konkurzní řízení. V praxi však bývá dlužník po konkurzním řízení zcela zbaven majetku a další uspokojení věřitelů je spíše teoretické. Nelze však vyloučit situaci, že dlužník po pravomocném ukončení konkurzního řízení nabude majetek, a to v rámci své výdělečné činnosti, dědictvím, výhrou v loterii apod. a vůči tomuto majetku se mohou věřitelé hojit ve výši zbytku svých neuhrazených pohledávek. Dlužník tedy nevychází z konkurzního řízení oddlužen, tedy očištěn od dluhů, nýbrž jeho dluhy jsou jen sníženy částečným poměrným uspokojením věřitelů.

²² KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008 s. 390

4.2.2 Reorganizace

Způsob řešení úpadku, který je řešen v části druhé, hlavě II. insolvenčního zákona se nazývá reorganizace.

Jedná se o situaci, kdy dlužník, jakožto podnikatel dále provozuje svou činnost, avšak pouze v mezích tzv. reorganizačního plánu. Richter v publikaci říká, že reorganizace: „má za cíl uspokojení věřitelů z výnosů pokračující podnikatelské činnosti dlužníka, přičemž v insolvenčním řízení nedojde ke zpeněžení majetku společnosti, ale pouze (či především) ke změně kapitálové struktury společnosti.“²³

V tomto typu řešení úpadku se proto jedná především o uspořádání a vylepšení vztahů mezi dlužníkem a věřiteli a ozdravení podniku. Nejedná se tedy o způsob řešení úpadku nepodnikatelů, proto pro obsah této práce není další rozebírání podstatné.

4.2.3 Oddlužení

Právní úprava oddlužení je obsažena v části druhé, hlavě V. insolvenčního zákona. Oddlužení je samostatný specifický způsob řešení úpadku nepodnikatele. Problematice oddlužení je věnována samostatná kapitola této bakalářské práce, a to kapitola č. 5 Oddlužení jako sanační způsob řešení úpadku a jeho aspekty. Z výše uvedeného důvodu je problematika oddlužení zařazena do kapitoly 4 pouze z důvodu zachování formálního členění práce.

4.2.4 Zvláštní způsoby řešení úpadku

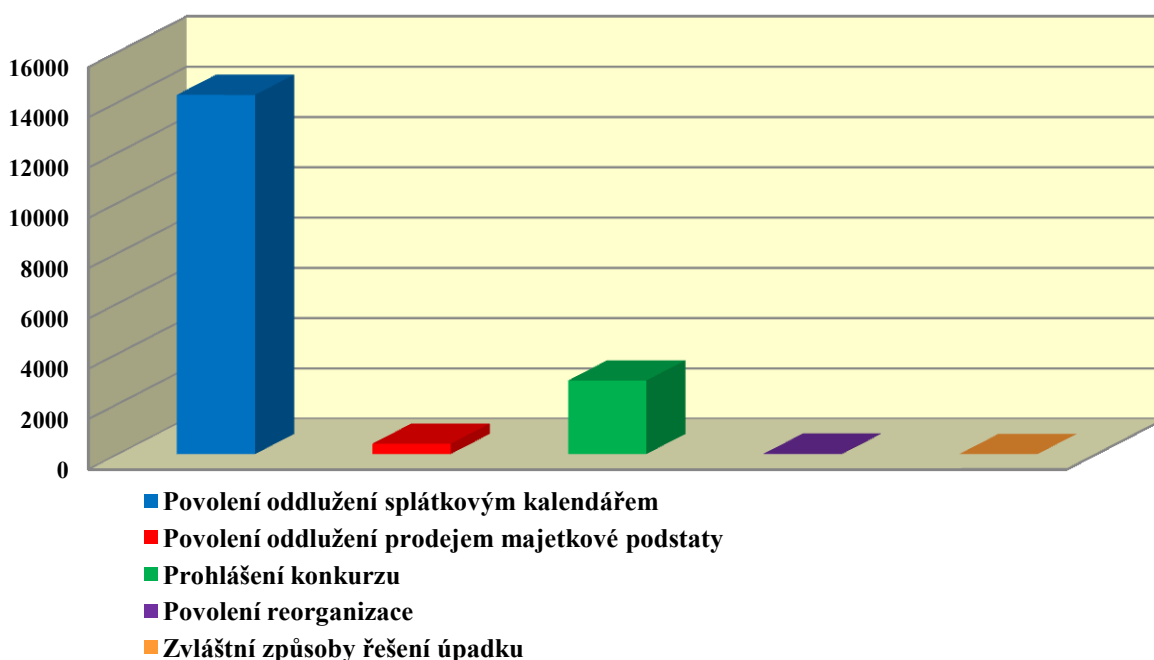
Právní úpravu zvláštních způsobů řešení úpadku nalezneme v části druhé, hlavě III. insolvenčního zákona a jedná se především o řešení úpadku finančních institucí (banky, subjekty bankám obdobné, pojišťovací instituce).

Zvláštní způsoby řešení úpadku se neaplikují na dlužníky nepodnikatelské fyzické osoby, a tudíž se jimi bakalářská práce podrobněji nezabývá.

²³ RICHTER, Tomáš, *Insolvenční právo*, 1.vyd., Praha: ASPI, a.s., 2008. 471 s. ISBN 978-80-7357-329-9 s. 343

Zastoupení jednotlivých forem způsobu řešení úpadku není stejnoměrné vzhledem k jejich specifčnosti a rozdílnosti užití. graf 4.1²⁴ znázorňuje vzájemný poměr jednotlivých forem způsobů řešení úpadku, jak se uplatnily v České republice v roce 2012. Z grafu 4.1 vyplývá, že nejčastější formou řešení úpadku je oddlužení splátkovým kalendářem, méně častou formou je oddlužení prodejem majetkové podstaty. Svě významné zastoupení má řešení formou konkurzu, které se týká podnikatelských, jakož i nepodnikatelských subjektů. Reorganizace a zvláštní způsoby řešení úpadku se v praxi vyskytují minimálně. Vysoké zastoupení oddlužení signalizuje jeho nezastupitelný význam při řešení úpadku nepodnikatelských subjektů.

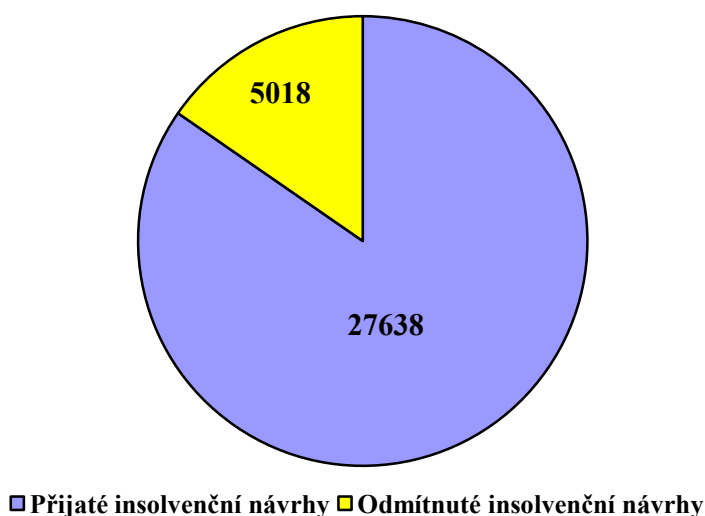
Graf 4.1 Nejčastější druhy způsobů řešení úpadku uplatněné v roce 2012

²⁴ Zdroj dat grafu: PACHL Lukáš. Insolvence v roce 2012, *Konkursní noviny*, Brno: COOPER PRESS, 2013, roč. XVI, č. 2, 27 s. ISSN 1213-4023, s. 7

Důležitou informací je i počet přijatých a z toho odmítnutých návrhů na insolvenční. Srovnání počtu přijatých a odmítnutých návrhů vidíme v grafu 4.2²⁵. Insolvenčních návrhů v roce 2012 bylo v České republice podáno 32 656 a z toho jich bylo celkem jednotlivými insolvenčními soudy odmítnuto 5018. Z celkového počtu podaných návrhů bylo 29 582 podáno dlužníkem a na základě návrhu věřitelů bylo zahájeno 3022. Návrhů na insolvenční nejvíce odmítal Krajský soud v Brně, či Městský soud v Praze. Celkový počet návrhů na insolvenční rok od roku roste, což můžeme sledovat v grafu 2.2. Tempo tohoto trendu je obrovské, ale postupně začíná stagnovat. Například oproti roku 2011 vzrostl počet insolvenčních návrhů o 50% a oproti tomu se předpoklady na rok 2013 pohybují kolem 20-30% dle Konkursních novin č. 2 v roce 2013.

Graf 4.2 Přijaté a odmítnuté insolvenční návrhy v roce 2012

²⁵ Zdroj dat grafu: PACHL Lukáš. Insolvenční návrhy v roce 2012, *Konkursní noviny*, Brno: COOPER PRESS, 2013, roč. XVI, č. 2, 27 s. ISSN 1213-4023, s. 5-7

5 Oddlužení jako sanační způsob řešení úpadku a jeho aspekty

5.1 Právní úprava oddlužení

Oddlužení, jakožto jedna z forem řešení úpadku, je upraveno v části druhé, hlavě V., § 389 až § 418 insolvenčního zákona, přičemž pro něj přiměřeně platí i ostatní ustanovení insolvenčního zákona a právních předpisů danou problematiku ujednávajících.

Dle § 389 insolvenčního zákona může dlužník, který není podnikatelem, insolvenčnímu soudu navrhnout, aby jeho úpadek nebo jeho hrozící úpadek řešil oddlužením. Jiná osoba, než dlužník, není oprávněna návrh na oddlužení podat.

Oddlužení je určeno pouze pro subjekty nepodnikatelské. Insolvenční zákon přitom nerozlišuje mezi fyzickou a právnickou osobou. Oddlužení je vymezeno pro oba druhy nepodnikatelských subjektů. Ustanovení § 389 a násl. insolvenčního zákona však svědčí především pro závěr, že úmyslem zákonodárců bylo připravit podmínky pro oddlužení fyzických osob²⁶.

5.2 Návrh na povolení oddlužení

Náležitosti návrhu na oddlužení jsou specifikovány v § 391 insolvenčního zákona, přičemž nezbytnou náležitostí návrhu jsou povinné přílohy, které stanovuje § 392 insolvenčního zákona.

Návrh na povolení oddlužení lze podat pouze na formuláři k tomuto určeném zveřejněném příslušným ministerstvem, který musí být dostupný dálkovým přístupem bez zpoplatnění. V době zpracovávání této bakalářské práce byl formulář přístupný na webových stránkách www.justice.cz nebo www.insolvencni-zakon.cz.

²⁶ KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008 s. 563

5.2.1 Náležitosti návrhu na oddlužení

Vlastní návrh na povolení oddlužení musí vedle obecných náležitostí podání obsahovat označení dlužníka a osob oprávněných za něj jednat, údaje o očekávaných příjmech dlužníka v následujících pěti letech, údaje o příjmech dlužníka za poslední tři roky.

a) Označení dlužníka a osob oprávněných za něj jednat

Navrhovatel, dlužník, fyzická osoba, se označuje jménem, příjmením, rodným číslem a úplnou adresou bydliště. Navrhovatel musí být nezaměnitelně specifikován. Přesná specifikace dlužníka je nezbytná jednak z důvodu jeho nezaměnitelného označení a dále z důvodu bezproblémové korespondence soudu s dlužníkem. V případě změny adresy je dlužník povinen tuto změnu soudu neprodleně oznámit.

Právníká osoba, pro možnost podání návrhu na oddlužení pouze nepodnikatelská, se označuje způsobem, jakým je zapsána u instituce, u které je vedena (občanské sdružení, nadační fond apod.) a k návrhu dokládá originál výpisu příslušného zápisu. Korespondence soudu s dlužníkem, jakožto právníkou osobou, je zjednodušena tím, že právníkové osoby mají ze zákona stanovenou povinnost užívání datových schránek a doručením do datové schránky je příslušný dokument adresátu právně doručen. Podmínky doručení do datových schránek jsou stanoveny speciálním předpisem a to zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

Dlužník, navrhovatel, fyzická i právníká osoba, se může nechat zastoupit jinou osobou, zpravidla advokátem, a to na základě písemné plné moci, kterou je třeba v originálu k návrhu přiložit.

b) Údaje o očekávaných příjmech dlužníka v následujících pěti letech

V podávaném návrhu dlužník deklaruje výši své solvence, tedy schopnosti splácet své závazky, a to po období následujících pěti let. Z těchto důvodů je součástí návrhu údaj o očekávaných příjmech dlužníka v následujících pěti letech. Je nepochybné, že dlužník nemůže znát své příjmy na pět let dopředu přesně, natož se za jejich výši závazně zaručit. Příjmy

očekávané v budoucnu může toliko maximálně kvalifikovaně odhadnout. Podle toho je nutno s tímto údajem dále pracovat. Pro doložení budoucích příjmů dlužník dokládá zpravidla pracovní smlouvu na dobu neurčitou, včetně mzdového výměru. Dalšími způsoby jsou např. smlouvy o činnostech konaných mimo pracovní poměr a příjmy z nich očekávané nebo smlouvy s dárci o poskytování budoucích darů. S doložením předpokládaných příjmů založených na nejistých, případně neovlivnitelných skutečnostech, jako je např. výhra v loterii, učinění hodnotného nálezu a získání nálezného apod. se insolvenční soud neuspokojí. Rovněž se zřejmě soud neuspokojí s doložením předpokládaného příjmu ve formě očekávaného dědictví po starší příbuzné osobě, když tento návrh by byl rozhodně neetický a z těchto důvodů nepřijatelný.

Prokázání dostatečných očekávaných příjmů je na straně dlužníka podávajícího návrh. Neunesením důkazního břemene se navrhovatel vystavuje riziku neúspěšnosti celého podávaného návrhu. Je tedy věcí dlužníka, aby si předpokládané příjmy zajistil a pro účely soudního návrhu řádně doložil.

c) Údaje o příjmech dlužníka za poslední tři roky

Na rozdíl od budoucích příjmů, které jsou toliko kvalifikovaným odhadem, jsou údaje o příjmech dlužníka za poslední tři roky přesně vyčíslitelné, neboť se jedná o události minulé, tedy neměnné. Dlužník dokládá zejména dosaženou mzdu, příjmy z jiných činností, dary apod.. Tvrzené skutečnosti dokládá listinami.

5.2.2 Přílohy návrhu na oddlužení

Podávaný návrh obsahově tvořen, jak uvedeno výše, je zapotřebí doplnit přílohami dle § 392 insolvenčního zákona, které tvoří seznam majetku a seznam závazků, listiny dokládající údaje o příjmech dlužníka za poslední 3 roky a písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se na tom s dlužníkem dohodl, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30% pohledávky.

a) Seznam majetku a seznam závazků

Seznam majetku je zpravidla předkládán v členění na nemovitosti, věci movité, finanční prostředky, pohledávky a ostatní hodnoty. Jednotlivé položky majetku musí být řádně označeny a specifikovány, např. nemovitosti dle zápisu na listu vlastnictví vedeném katastrálním úřadem, včetně doložení listu vlastnictví, u motorového vozidla doložení technického průkazu apod.. U každé položky v seznamu je třeba uvést údaj o době pořízení majetku, jeho pořizovací ceně a odhad ceny obvyklé ke dni pořízení seznamu.

Seznam závazků je třeba členit podle jednotlivých věřitelů a u každého specifikovat důvody vzniku závazku a jejich výši. Např. v případě nesplacené půjčky je třeba označit věřitele (např. peněžní ústav), označit úvěrovou smlouvu a tuto doložit a vyčíslit nedoplatek původního závazku a současně vyčíslit výši závazku ke dni podání návrhu, a to včetně sankcí a poplatků. Přesné vyčíslení je zpravidla možné toliko za součinnosti samotného věřitele.

b) Listiny dokládající údaje o příjmech dlužníka za poslední tři roky

Předkládané listiny slouží k doložení tvrzených skutečností o příjmech dlužníka za poslední tři roky, když tento údaj je povinnou náležitostí návrhu na oddlužení. Listiny se předkládají v originále, případně v ověřené kopii.

c) Písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se na tom s dlužníkem dohodl s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30% pohledávky.

Tato příloha se uplatní pouze v případě, že konkrétní nezajištěný věřitel dobrovolně, a to z důvodu, který nemusí uvést, souhlasí, že mu postačí hodnota plnění nižší než 30% jeho pohledávky.

5.2.3 Spoludlužník, ručitel a manžel dlužníka

Pro případ, že existuje osoba ochotna při povolení oddlužení se zavázat jako spoludlužník nebo ručitel dlužníka, spolupodepisuje návrh na oddlužení. Zpravidla je přílohou návrhu i listina upravující vztah dlužníka a přistupujícího spoludlužníka, případně ručitele. § 392 odst. 3 i.z. upravuje situaci ženatého dlužníka, když výslovně stanoví, že návrh musí podepsat i dlužníkův manžel s výslovným uvedením souhlasu s povolením oddlužení. Tato povinnost neplatí, jestliže oddlužením nemůže být dotčen majetek z nevypořádaného společného jmění manželů, rozsah vyživovacích povinností dlužníka vůči jeho manželu a nezaopatřeným dětem nebo rozsah vyživovacích povinností dlužníkova manžela. V praxi toto ustanovení znamená, že návrh musí druhý manžel spolupodepsat, pokud návrh na povolení oddlužení počítá s využitím majetku, který je součástí nevypořádaného společného jmění dlužníka a jeho manžela a současně příjmy dlužníka, rozsah vyživovacích povinností dlužníka i jeho manžela a míra uspokojení nabízená nezajištěným věřitelům spolu zcela nekorespondují, že tzv. vyživovací povinnosti by musely být kráceny ve prospěch prostředků užitých pro uspokojení nezajištěných věřitelů²⁷.

5.2.4 Náležitosti podpisu

Podpis navrhovatele, jakož i případného manžela, či ručitele musí být na návrhu úředně ověřen. Úřední ověření podpisu provádí notáři, matriky městských a obecních úřadů, poštovní úřady a případně jiné, k tomu pověřené, orgány. Osoba požadující úřední ověření svého podpisu, je povinna prokázat svou totožnost občanským průkazem nebo cestovním pasem. Obdobná povinnost pro ověření podpisu platí rovněž pro osobu písemně zmocněnou k podání návrhu, a to včetně osoby advokáta.

²⁷ KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008 s. 567

5.2.5 Podání návrhu na oddlužení

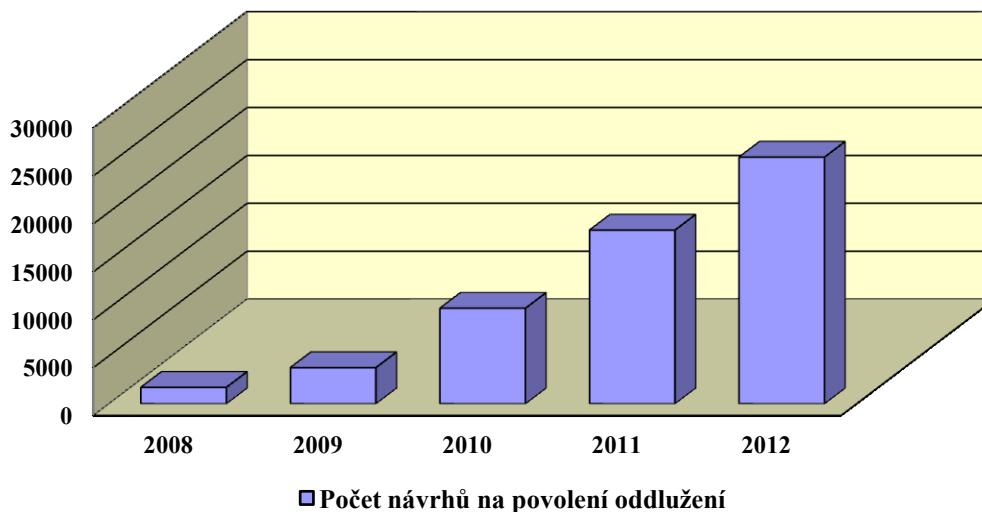
Návrh na oddlužení se podává věcně a místně příslušnému insolvenčnímu soudu, jak uvedeno v dřívější kapitole této práce.

Návrh na povolení oddlužení může vzít dlužník zpět, dokud insolvenční soud nerozhodne o schválení oddlužení²⁸.

Neobsahuje-li návrh na povolení oddlužení všechny náležitosti nebo je nesrozumitelný nebo neurčitý, vyzve insolvenční soud podávající osobu k opravě návrhu ve lhůtě, která nesmí být delší než sedm dnů a současně ji poučí, jak má opravu, či doplnění, provést. Nevyhovění výzvě má za následek odmítnutí návrhu.

Od účinnosti insolvenčního zákona a jeho uvedení do praxe v roce 2008 počet návrhů na povolení oddlužení prudce roste, jak dokazuje i graf 5.1²⁹. Počty podaných návrhů na povolení oddlužení dle jednotlivých insolvenčních soudů v letech 2008-2012 demonstruje graf 5.2³⁰.

Graf 5.1 Vývoj počtu návrhů na povolení oddlužení v letech 2008-2012

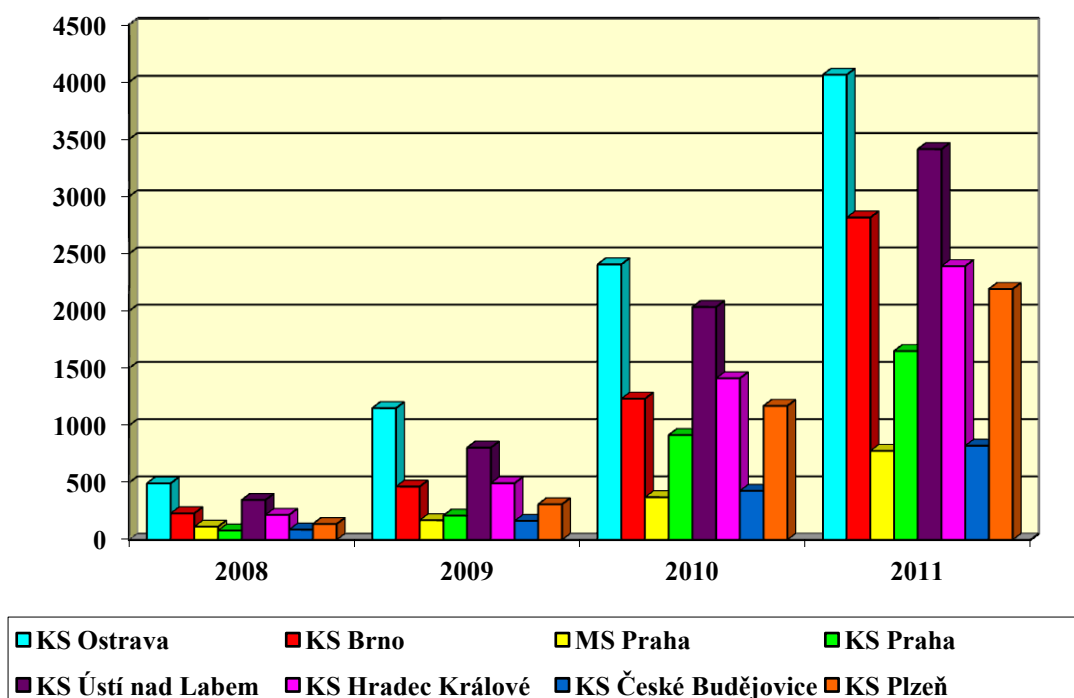

²⁸ § 394 insolvenčního zákona

²⁹ Zdroj dat grafu: PACHL Lukáš. *Insolvence v roce 2012, Konkursní noviny*, Brno: COOPER PRESS, 2013, roč. XVI, č. 2, 27 s. ISSN 1213-4023, s. 5-7

³⁰ Zdroj dat grafu: PACHL Lukáš. *Insolvence v roce 2012, Konkursní noviny*, Brno: COOPER PRESS, 2013, roč. XVI, č. 2, 27 s. ISSN 1213-4023, s. 5-7

Graf 5.2 Vývoj počtu návrhů na povolení oddlužení 2008-2012 dle jednotlivých insolvenčních soudů

5.3 Rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení

Příslušný insolvenční soud rozhodne o návrhu na povolení oddlužení, pokud byl návrh řádně podán a nebyl odmítnut a případně nebyl navrhovatelem vzat zpět. V takovém případě za splnění zákonných předpokladů insolvenční soud může návrh na oddlužení zamítnout nebo návrhu vyhovět. Při vyhovění návrhu dojde k určení způsobu řešení dlužníkovu úpadku oddlužením.

5.3.1 Zamítnutí návrhu na povolení oddlužení

Na rozdíl od odmítnutí návrhu řeší § 395 insolvenčního zákona zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Insolvenční návrh soud zamítne, dojde-li k závěru, že se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat, že návrhem je sledován nepoctivý záměr nebo, že hodnota

plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30% jejich pohledávek, ledaže by tito věřitelé s nižším plněním souhlasili. Dalšími důvody pro zamítnutí návrhu na povolení oddlužení je jeho znovupodání osobou, o jejímž návrhu na povolení oddlužení bylo již dříve rozhodnuto nebo dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení. § 395/3 i.z. dále specifikuje nepoctivý záměr, jenž je dovozován z insolvenčního řízení probíhajícího ohledně dlužníka nebo jeho statutárního zástupce a rovněž je nepoctivý záměr dovozován při absenci čistého rejstříku trestů vyjmenovaných osob v souvislosti s majetkovou trestnou činností.

Jestliže insolvenční soud v rámci insolvenčního řízení návrh na povolení oddlužení odmítne, případně dojde k jeho zpětvzetí nebo jej soud zamítne, rozhodne soud současně o způsobu řešení úpadku, a to řešení úpadku konkurzem.

5.3.2 Vyhovění návrhu na povolení oddlužení

Nedojde-li ke zpětvzetí návrhu ani k jeho odmítnutí, či zamítnutí, insolvenční soud oddlužení povolí. Odvolání proti tomuto rozhodnutí není přípustné.

5.4 Způsoby řešení oddlužení

Insolvenční zákon rozlišuje způsoby řešení oddlužení, které lze provést zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře.

5.4.1 Zpeněžení majetkové podstaty

Způsob řešení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty vychází ze soupisu majetkové podstaty provedeného insolvenčním správcem a jeho následným zpeněžením a získáním výnosu. Při tomto způsobu oddlužení do majetkové podstaty však nenáleží majetek, který dlužník nabyl

v průběhu insolvenčního řízení poté, co nastaly účinky oddlužení. Do majetkové podstaty bude zahrnut z dlužníkovy majetku pouze ten majetek, který dlužník nabyt do okamžiku vydání a zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku³¹. Do majetkové podstaty lze však zahrnout také majetek z neplatných nebo neúčinných úkonů. Tato ustanovení chrání majetkové zájmy věřitelů před neplatnými a neúčinnými úkony dlužníka, kterými by snížil hodnotu majetkové podstaty a tím zkrátil následné uspokojení věřitelů.

Zpeněžení majetkové podstaty dají věřitelé přednost tehdy, je-li hodnota sepsané majetkové podstaty vyšší než předpokládaný výnos splátkováním. V praxi mohou nastat případy, kdy bude obtížné posoudit, zda lze předpokládat vyšší uspokojení věřitelů formou zpeněžení majetkové podstaty nebo formou splátkování. Rozhodnutí je na věřitelích, kteří rozhodují hlasováním za podmínek stanovených insolvenčním zákonem. V praxi však zpravidla je rozhodujícím kritériem hodnoty majetkové podstaty dlužníka existence, či absence nemovitosti (dům, byt, pozemek pod.). V pozitivním případě bývá hodnota majetkové podstaty vyšší než předpokládaný výnos splátkováním. V negativním případě tomu bývá naopak.

5.4.2 Plnění splátkového kalendáře

Oddlužení formou plnění splátkového kalendáře probíhá měsíčními splátkami, které dlužník bude poskytovat nezajištěným věřitelům v poměru podle jejich zjištěných pohledávek. Dlužník je povinen po dobu pěti let měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky. Tuto částku rozvrhne správce mezi nezajištěné věřitelé, podle poměru jejich pohledávek. I u této formy platí povinnost, že za dobu pěti let musí být všechny nezajištěné pohledávky uspokojeny nejméně ve výši 30%. Drobné kolísání jednotlivých měsíčních splátek je přípustné i pravděpodobné, avšak v půlročním časovém testu musí být dodržován limit plnění nezajištěných pohledávek ve výši nejméně 30%.

Při formě oddlužení splátkovým kalendářem se zajištění věřitelé uspokojí z výtěžku zajištění.

³¹ KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008 s. 574

5.5 Rozhodnutí o schválení oddlužení dle § 405 a § 406 insolvenčního zákona

Oddlužení schvaluje insolvenční soud za podmínek daných insolvenčním zákonem v § 405 a § 406. Soud oddlužení neschválí, jestliže v průběhu insolvenčního řízení vyjdou najevo skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Jestliže insolvenční soud oddlužení neschválí, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkurzem.

Neshledá-li insolvenční soud důvody k vydání rozhodnutí o neschválení oddlužení, oddlužení schválí. Schválením oddlužení jsou vázáni jak dlužník, tak věřitelé, včetně věřitelů, kteří s oddlužením nesouhlasili nebo o něm nehlasovali. Jedná se o tzv. solidaritu věřitelů.

5.5.1 Obsah a účinky rozhodnutí o schválení oddlužení

Rozhodnutí o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty obsahuje

- informaci o tom, kdo je insolvenčním správcem,
- označení majetku, který podle stavu ke dni vydání rozhodnutí náleží do majetkové podstaty,
- označení nezajištěných věřitelů, kteří souhlasí s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30% jejich pohledávky s uvedením nejnižší hodnoty plnění, na které se domluvili.

V rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře insolvenční soud

- uloží dlužníku, aby po dobu pěti let platil nezajištěným věřitelům zákonem stanovenou částku, a současně stanoví termín první splátky,
- označí příjmy, ze kterých by dlužník podle stavu ke dni vydání rozhodnutí měl uhradit první splátku a uvede způsob výpočtu částky, která z těchto příjmů zůstane dlužníku,
- označí nezajištěné věřitele, kteří souhlasí s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30% jejich pohledávky a uvede nejnižší hodnotu plnění, na které se tito věřitelé s dlužníkem dohodli.

Rozhodnutí o schválení oddlužení doručuje soud zvlášť dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru.

Účinky schválení oddlužení nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku.

5.6 Oddlužení a jeho praktický dopad na situaci dlužníka

Povolení oddlužení a jeho úspěšná praktická realizace má pro ekonomický život dlužníka zásadní sanační význam. Oddlužení nastupuje za situace, kdy dlužník je v úpadku, tedy jak popsáno výše, jeho závazky překročily hodnotu jeho majetku a aktiv a současně není schopen tyto závazky splnit, avšak, a to je u oddlužení podstatné, má zájem situaci řešit a zdroje jeho příjmů jsou způsobilé pro úhradu zákonem předepsané části závazků. Za této situace je dlužník schopen svou situaci v průběhu zpravidla pěti let sanovat, tedy zákonným způsobem vyřešit a dále vést ekonomický život nezatížený dřívějšími závazky.

Pro dlužníka, který není schopen plnit své závazky, přináší insolvenční řízení, v jehož rámci dojde ke schválení oddlužení, tyto pozitivní dopady:

- Fixace výše dluhu,

je jednoznačné stanovení celkové výše dluhu dlužníka, která vyplýne z přihlášených pohledávek jednotlivých věřitelů, které podléhají přezkumnému jednání soudu, jehož závěrem je stanovení jedné částky, která představuje celkový dluh dlužníka, který má být uhrazen v rámci oddlužení. K pohledávkám, které věřitelé včas a řádně do insolvenčního řízení nepřihlásí, případně jsou úspěšně popřeny, se nepřihlíží a dlužník je tedy nemusí hradit. V režimu oddlužení se hradí toliko pohledávky řádně a včas přihlášené svými věřiteli, které byly postaveny najisto po proběhlém přezkumném řízení. Stanovená částka je pak pro další průběh fixní. Tuto částku nelze zvyšovat, lze toliko připustit její snížení v případě zpětvzetí přihlášené pohledávky věřitelem nebo její části.

- Neúročení stanovené dlužné částky,
přináší pro dlužníka výhodu, že stanovená fixní částka dluhu není po dobu splácení navyšována o úroky ani o úroky z prodlení, jak je v ekonomickém životě běžné a jak by úroky narůstaly při původním režimu závazku, pokud by dlužník nebyl v režimu oddlužení. Z praxe je známo, že úroky, a to myšleno jak běžné úroky, tak úroky z prodlení zákonné i smluvní, mohou dosahovat poměrně vysokých částek a již jejich úhrada je pro dlužníka značnou zátěží. Neúročení je z tohoto pohledu pro dlužníka významnou ekonomickou výhodou.
- Časové rozložení úhrady dlužné částky,
má pro dlužníka rovněž velký význam, neboť v režimu oddlužení je splácení rozvrženo na dobu pěti let. Časové rozložení umožňuje využívat průběžných zdrojů dlužníka, tedy zpravidla jejího příjmů, k hrazení stanovené části dluhu. Rozložení povinnosti v čase je nepochybně výhodou pro dlužníka oproti povinnosti uhradit dluh najednou celý, bez časového rozložení, splátkování.
- Snížení výše celkového dluhu,
tedy stanovení povinnosti k úhradě pouze části celkového dluhu, minimálně 30% z celkové dlužné částky, jak byla zjištěna při přezkumném řízení. Jak bylo uvedeno výše, v rámci insolvenčního řízení, přihlásí věřitelé své pohledávky, ze kterých vzejde po přezkumném jednání výsledná částka celkového dluhu dlužníka. Při povolení oddlužení soud stanoví povinnost dlužníkovi uhradit do pěti let minimálně 30% z této celkové částky, a to jednotlivým věřitelům poměrně, podle výše jejich pohledávek. Dlužník je povinen uhradit co nejvyšší procento, avšak 30% je minimum pro úspěšné oddlužení.
- Nemožnost vykonání exekuce,
když v insolvenčním řízení může být exekuce nařízena, avšak nemůže být vykonána. V praxi to pro dlužníka znamená, že jeho majetek a příjmy nebudou po dobu insolvenčního řízení podléhat exekučnímu řízení a nebudou pro toto řízení nějak postihovány. Tuto skutečnost může věřitel laicky chápat tak, že jej insolvenční řízení

chrání před exekutory, kteří nemohou jeho majetek exekuvovat a pohledávky, které exekutoři vymáhají, podléhají stejnému režimu jako ostatní pohledávky, tedy že musely být řádně a včas přihlášeny, přezkoumány a je na ně hrazeno v rámci plnění oddlužení.

Význam oddlužení, jakožto způsobu sanace nepříznivé ekonomické situace dlužníka je možno rozdělit na význam individuální, tedy jaký má význam pro konkrétního dlužníka, jeho další ekonomický život a vůbec možnosti vyřešení nepříznivé majetkové situace a na význam celospolečenský, když i společnost jako celek má zájem na stanovení pravidel, za kterých bude jednotlivci umožněno přiměřeně obtížným způsobem svou nepříznivou situaci řešit, neboť i z hlediska celospolečenského nelze ponechat ekonomický vývoj jednotlivců neregulovaný.

Význam oddlužení, jakožto sanace ekonomické situace má prvořadý význam pro konkrétního jednotlivce, tedy dlužníka. Úspěšné oddlužení vrací dlužníka zpět do ekonomického života, a to bez dřívějších dluhů a zátěží. Oddlužení zpravidla umožní dlužníkovi a jeho rodině vést normální rodinný život postavený na přiměřených příjmech umožňující hradit přiměřené náklady života. Řádné ekonomické fungování jednotlivců je v podstatě jedním z předpokladů řádného fungování společnosti jako celku. Pravidla pro oddlužení nastavená současným insolvenčním zákonem dávají dlužníkovi, šanci při jeho zájmu a snaze, svou situaci v čase vyřešit. Jedná se současně o motivační pravidla, neboť pro úspěšný průběh oddlužení je bezpodmínečně nutný aktivní přístup dlužníka a výsledné oddlužení je současně jakousi „odměnou“, možno-li to takto říci, za snahu a dosažené alespoň minimální výsledky. Je věcí každého dlužníka, aby si co nejdříve uvědomil vážnost své situace a svým aktivním přístupem situaci řešil a včas pozitivně vyřešil. V tomto případě je institut oddlužení institutem plně způsobilým zcela sanovat nepříznivou ekonomickou situaci dlužníka a vrátit jej zpět do ekonomického života jako ničím nezátížený subjekt.

Neméně podstatný význam má oddlužení, jakožto sanace ekonomické situace dlužníka pro společnost jako celek. Řádně fungující společnost a věřme, že se k takovému snaží řadit i naše společnost, má zájem o řádné fungování jednotlivců. V případě konkrétní problematiky zadlužování jednotlivců, nepodnikatelských subjektů, musí přijmout právní normy,

kteřé by umožnily negativní situaci předlužených subjektů řešit. Ignorování situace by ve svém důsledku vedlo nejen k prohlubování ekonomické krize občanů a zvyšování počtu občanů neschopných zvládnout svou majetkovou situaci, ale zejména by vedlo ke ztrátě motivace předlužených občanů situaci řešit. Nastavením vhodných pravidel oddlužení společnost jako celek umožní jednotlivým dlužníkům situaci řešit a současně je k řešení motivuje. Společnost tím dává najevo, že jí není lhostejný osud občanů, dlužníků, kterým není lhostejný jejich vlastní osud, a mají zájem se s tímto vypořádat. Role státu, tedy společnosti, je v problematice oddlužení nezastupitelná.

Oddlužení, jakožto sanační způsob řešení úpadku, lze považovat za věc individuální se společenským významem. Úspěšná realizace oddlužení má pro dlužníka zásadní význam, neboť sanuje jeho ekonomickou situaci, tuto v podstatě vyřeší a tvoří jakousi pomyslnou čáru za negativní minulostí a otevírá dlužníkovi novou životní etapu bez vstupních ekonomických zátěží.

5.7 Příklady praktických případů oddlužení

Pro praktickou ukázkou variability jednotlivých případů oddlužení byly pro účely této bakalářské práce použity vzorové případy oddlužení projednávané Krajským soudem v Ostravě zveřejněné v insolvenčním rejstříku³². Jednotlivé příklady jsou případy insolvenčního řízení při vzniklém úpadku osoby nepodnikatele, a to ve variantách oddlužení formou splátkového kalendáře, prodejem nemovitostí, oddlužení manželů a dalších variant, jak uvedeno dále.

Příklad č. 1

Spis Krajského soudu v Ostravě čj. KSOS 14 INS 1794/2008

Dlužnice T. K., bytem v B., rozvedená s 1 vyživovací povinností

INS návrh 5. 5. 2008

³² *Insolvenční rejstřík*, [cit. 2013-03-10], Dostupný z WWW: <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>

Celkový dluh 1.082.425,-Kč

Počet věřitelů 16, smlouvy o úvěru, smlouvy o půjčce

Příjem z pracovního poměru – dostačující pro splátkování

Povoleno oddlužení plněním splátkového kalendáře

Průběh – dlužnice řádně splácí, dosahuje plnění 53,58%

Předpoklad závěru - splnění podmínek oddlužení, oddlužení dlužníka

Příklad č. 2

Spis Krajského soudu v Ostravě čj. KSOS 25 INS 41/2011

Dlužnice P. V., bytem v J., svobodná, bez vyživovacích povinností

INS návrh 4. 1. 2011

Celkový dluh 360.179,-Kč

Počet věřitelů 5, smlouva o úvěru, smlouvy o poskytování služeb

Příjem z pracovního poměru – nedostačující pro splátkování

Další příjmy – smlouva o provedení činnosti, dar

Povoleno oddlužení plněním splátkového kalendáře

Průběh – dlužnice řádně splácí, využívá kombinované příjmy, dosahuje plnění 30,23%

Předpoklad závěru - splnění podmínek oddlužení, oddlužení dlužníka

Příklad č. 3

Spis Krajského soudu v Ostravě čj. KSOS 8 INS 1194/2010

Dlužnice P. Š., bytem v J., rozvedená, 1 vyživovací povinnost

INS návrh 10. 2. 2010

Celkový dluh 1.159.084,-Kč

Počet věřitelů 8, smlouvy o úvěrech

Příjem – starobní důchod 11.077,-Kč

Další příjmy – smlouva o osobním daru

Povoleno oddlužení plněním splátkového kalendáře

Průběh – dlužnice řádně splácí, využívá kombinované příjmy, dosahuje plnění přes 30%

Předpoklad závěru - splnění podmínek oddlužení, oddlužení dlužníka

Příklad č. 4

Spis Krajského soudu v Ostravě čj. KSOS 33 INS 2478/2012

Dlužník P. H., bytem ve F., rozvedený, 1 vyživovací povinnost

INS návrh 2. 2. 2012

Celkový dluh 1.916.091,-Kč

Počet věřitelů 15, smlouvy o úvěrech, půjčky

Příjem z pracovního poměru – nedostačující pro splátkování

Další příjmy – žádné, dlužník prodělal těžký úraz a přišel o zaměstnání

Majetek – nemovitosti v odhadní ceně 1.710.000,-Kč (rodinný dům)

Povoleno oddlužení zpeněžením majetkové podstaty

Průběh – nemovitost doposud nezpeněžena

Předpoklad závěru – prodejem nemovitostí dojde ke splnění podmínek oddlužení, oddlužení dlužníka

Příklad č. 5

Spis Krajského soudu v Ostravě čj. KSOS 14 INS 12687/2010

Dlužnice V. V., bytem ve T., vdaná, 2 vyživovací povinnosti

INS návrh 27. 10. 2010

Celkový dluh 2.235.261,-Kč

Počet věřitelů 10, smlouvy o úvěrech a půjčkách

Příjem z pracovního poměru – nedostačující pro splátkování

Další příjmy – darovací smlouva uzavřená s manželem

Majetek – id. polovina nemovitostí

Povoleno oddlužení plněním splátkového kalendáře, a to kombinovanou formou, splátkou ze mzdy a plněním pravidelných darů

Průběh – dlužnice řádně splácí, využívá kombinované příjmy, dosahuje plnění přes 30%

Předpoklad závěru - splnění podmínek oddlužení, oddlužení dlužníka

Příklad č. 6

Insolvenční řízení je vedeno na každého z manželů

Spis Krajského soudu v Ostravě čj. KSOS 34 INS 13206/2012

Dlužnice J. N., bytem ve K., vdaná, bez vyživovací povinnosti

INS návrh 27. 7. 2011

Celkový dluh 1.074.065,-Kč

Počet věřitelů 6, smlouvy o úvěrech a půjčkách

Příjem z pracovního poměru – nedostačující pro splátkování,

Další příjmy – darovací smlouva

Majetek – podíl na nemovitostech, jejichž prodej navrhuje

Povoleno oddlužení plněním splátkového kalendáře a darem

Průběh – dlužnice řádně splácí, využívá kombinované příjmy, dosahuje plnění přes 30%

Předpoklad závěru - splnění podmínek oddlužení, oddlužení dlužníka

Příklad č. 7

Spis Krajského soudu v Ostravě čj. KSOS 34 INS 13208/2011

Dlužník P. N., bytem v K., ženatý, 2 vyživovací povinnosti

INS návrh 27. 7. 2011

Celkový dluh 702.597,-Kč

Počet věřitelů 6, smlouvy o úvěrech a půjčkách

Příjem z pracovního poměru – dostačující pro splátkování

Další příjmy – žádné

Majetek – podíl na nemovitostech, jejichž prodej navrhuje

Povoleno oddlužení plněním splátkového kalendáře

Průběh – dlužník řádně splácí, dosahuje plnění přes 30%

Předpoklad závěru - splnění podmínek oddlužení, oddlužení dlužníka

Příklad č. 8

Spis Krajského soudu v Ostravě čj. KSOS 34 INS 1208/2010

Dlužník S. Z., bytem v NJ., svobodný, bez vyživovací povinnosti

INS návrh 10. 2. 2010

Celkový dluh 124.727,-Kč

Počet věřitelů 5, půjčka

Příjem z pracovního poměru – nedostačující pro splátkování

Další příjmy – darovací smlouvy s dvěma dárci

- sociální dávky státu

Majetek – žádný

Povoleno oddlužení plněním splátkového kalendáře, splátkou ze mzdy a plněním pravidelných darů

Průběh – dlužník nesplácel, neplnil splátkový kalendář, ukončil pracovní poměr, dar neobdržel

Závěr – zrušení schváleného oddlužení a prohlášení konkurzu. Následně konkurz zrušen pro nedostatek majetku. Dlužníkovi zůstaly jeho původní dluhy a k oddlužení nedošlo.

Poučení z praktických příkladů

Z praktických příkladů byla zjištěna variabilita a pestrost tak, jak variabilitu a pestrost přináší život sám. Dlužníky se stávají osoby starší i mladší, obou pohlaví, svobodní i ženatí. Důvody vzniku úpadku si jsou typově blízké a to především úvěry, půjčky, spotřebitelské úvěry, nehrazení služeb a životních potřeb. Z forem zdrojů finančních prostředků pro plnění splátkových kalendářů převládají splátky ze mzdy a dary od rodinných příslušníků.

Řádné plnění povinností souvisejících s oddlužením je ve většině případů odměněno oddlužením dlužníka. Mohou nastat však i situace, kdy k oddlužení nedojde, a to jak z důvodu nekázně dlužníka, či jiných negativních příčin.

6 Závěr

Bakalářská práce přibližuje institut oddlužení, jako způsob řešení úpadku fyzických i právnických osob. Oddlužení je formou řešení úpadku fyzických a právnických osob, jak jej upravuje zákon č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) v platném znění. Bakalářská práce představuje oddlužení v širších souvislostech, tedy se současným přiblížením základních pojmů a právních souvislostí a procesních návazností. Po úvodním definování pojmu úpadek nepodnikatele a přiblížení právních norem a právní úpravy těchto institutů se práce zabývá analýzou nejčastějších příčin a faktorů vedoucích k úpadku, přičemž práce odhaluje vzrůstající trend negativních vlivů, zejména reklamy, vyvolávajících lehkovážné ekonomické chování jednotlivců, vedoucí k zadlužování a vzniku situací, které je zapotřebí řešit. Neuvážené ekonomické chování mívá zpravidla za následek ztrátu kontroly nad svými závazky a přivodění si stavu předlužení a následný úpadek. Práce rozděluje příčiny úpadku na příčiny volní, tedy takové, které si dlužník přivodil svým chováním sám (ekonomicky lehkovážné chování, zadlužování se půjčkami, spotřebitelskými úvěry apod.) a příčiny ostatní, tedy příčiny vzniklé nezávisle na jeho vůli (ztráta zaměstnání, nemoc, živelná pohroma apod.). Rozlišení příčin však nemá vliv na další postup v insolvenčním řízení při způsobu řešení úpadku.

Řešení úpadku formou oddlužení je stěžejní částí práce. Oddlužení, jakožto způsob řešení úpadku fyzických osob je považováno za sanační způsob řešení, tedy způsob, který řeší situaci dlužníka tak, aby tento se mohl zpět zařadit do ekonomického života bez dřívějších ekonomických zátěží. Bakalářská práce se v této části zabývá, jak právní úpravou oddlužení, tak relativně podrobně postupem, který musí dlužník absolvovat na cestě k oddlužení. Práce pojednává o náležitostech a přílohách návrhu na oddlužení, zabývá se podmínkami rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení (rozhodnutím o schválení oddlužení a jeho účinky), jakož i způsoby řešení oddlužení, kterými jsou zpeněžení majetkové podstaty a plnění splátkového kalendáře.

Bakalářská práce je doplněna konkrétními příklady insolvenčního řízení jednotlivých fyzických osob. Jednotlivé případy reprezentují širokou škálu variant konkrétních průběhů

oddlužení, a to podle jednotlivých forem, jak je zná insolvenční zákon. Jde např. o oddlužení fyzické osoby formou plnění splátkového kalendáře srážkami ze mzdy, dary či kombinovanými formami, oddlužení formou zpeněžení majetku, případně v kombinaci s majetkem spadajícím do společného jmění manželů. Uvedené příklady demonstrují skutečnost, že přesto, že se mohou jednotlivé případy jevit jako typizované, je nepochybně nutné na každý případ nahlížet individuálně.

Způsob řešení úpadku oddlužením má, jak individuální význam pro konkrétního dlužníka, kterému může změnit ekonomickou situaci, tak význam celospolečenský, když společnost upravuje řešení negativní ekonomické situace jednotlivce, ze které by se bez příslušné právní regulace samostatně nedostal. Státu nemůže být lhostejná ekonomická situace občanů, a tudíž reguluje způsoby řešení situací ekonomicky nepříznivých, úpadků. Aktuálnost daného tématu je dána zvyšujícím se počtem insolvenčních řízení a tedy nutností intenzivněji daný jev řešit. K tomuto bakalářská práce obsahuje grafické znázornění růstu vývoje počtu insolvenčních řízení, a to jak na území ČR jako celku, tak dle působnosti jednotlivých insolvenčních soudů.

Bakalářská práce představuje nejen právní normy a jednotlivé instituty insolvenčního práva se zaměřením na oddlužení a toto dokládá konkrétními případy praktického řešení, ale zejména má za cíl preventivní působení na potenciální skupinu fyzických osob ohroženou možnostmi úpadku, když zároveň poskytuje exkurz do problematiky řešení situace již vzniklé.

Seznam použité literatury

a) Knižní zdroje

1. KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008. 928 s. ISBN 978-80-7357-275-1
2. LANDA, Martin, *Ekonomika insolvenčního řízení*, 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2009. 426 s. ISBN 978-80-7418-031-6.
3. HÁLEK, Vítězslav. *Insolvence abc*, 1. vyd. Praha: Donau Media, 2011. 232 s. ISBN 978-80-89364-20-6.
4. PACHL, Lukáš, *Insolvenční zákon s judikaturou*, 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 484 s. ISBN 9788-80-7357-675-2.
5. RICHTER, Tomáš, *Insolvenční právo*, 1.vyd., Praha: ASPI, a.s., 2008. 471 s. ISBN 978-80-7357-329-9
6. HOLEČEK, Jakub, *Postavení finančních institucí v novém insolvenčním zákoně v kontextu úpravy komunitárního práva*, Praha: Linde Praha akciová společnost, 2009. 256 s. ISBN 978-80-743-7
7. KUČERA, František, *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon): s judikaturou a souvisejícími předpisy*, 1.vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. 306 s. ISBN 978-80-7400-163-5
8. KOZÁK, Jan aj., *Insolvenční právo, aneb, Osobní bankroty začínají*, 1.vyd. Brno: Rašínova vysoká škola, 2008. 298s. ISBN 978-80-87001-10-3
9. MARŠÍKOVÁ, Jolana, *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele*. 1. vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2009. 394 s. ISBN 978-80-7201-780-5
10. ÚZ Č. 835- *Insolvence, ochrana hospodářské soutěže, veřejná podpora, významná tržní síla, podle stavu k 1. 4. 2011*, Ostrava Hrabůvka: Sagit, 2011.75 s. ISBN 978-80-7208-855-3
11. ÚZ Č. 638- *Insolvence 2008, Ochrana hospodářské soutěže, Veřejná podpora podle stavu k 1. 1. 2008*, Ostrava Hrabůvka: Sagit, 2007, 176 s. ISBN 978-80-7208-651-1

b) Tištěná periodika

1. *Konkursní noviny*, Brno: COOPER PRESS, 2013, roč. XVI, č. 2, 27 s. ISSN 1213-4023.
2. *Konkursní noviny*, Brno: COOPER PRESS, 2013, roč. XVI, č. 3, 26 s. ISSN 1213-4023.
3. *Právo- časopis pro právní praxi, Téma: Insolvenční řízení*, Praha: Ústav práva a právní vědy, o.p.s. 2011, č. 2, 96 s. ISSN 1802-9116

c) Internetové zdroje

1. *Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční zákon)*, [cit. 2013-02-09], Dostupný z WWW: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/insolvenzni>
2. *Insolvence- úpadek a způsoby jeho řešení*, [cit. 2013-01-20], Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/insolvence-upadek-opu-4589.html>
3. *Insolvenční zákon- obecné informace*, [cit. 2013-02-04], Dostupný z WWW: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/insolvenzni-pravo.html>
4. *Insolvenční rejstřík*, [cit. 2013-03-10], Dostupný z WWW: <http://insolvenzni-rejstrik.cz>
5. *Insolvenční rejstřík*, [cit. 2013-03-10], Dostupný z WWW: <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>
6. *Nová právní úprava úpadkového práva- moratorium versus ochranná lhůta*, [cit. 2013-02-12] Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/nova-pravni-uprava-upadkového-prava-moratorium-versus-ochranna-lhuta-51212.html>
7. *Závist, insolvence a exekuce: nejčastější problémy dlužníků*, [cit. 2013-02-10], Dostupný z WWW: <http://www.hypindex.cz/zavist-insolvence-a-exekuce-nejcastejsi-problemy-dluzniku>
8. *Osobní bankrot: nová naděje pro dlužníky*, [cit. 2013-01-10], Dostupný z WWW: <http://www.penize.cz/18141-osobni-bankrot-nova-nadeje-pro-dluzniky>

Seznam zkratk

č.j.	číslo jednací
KS	Krajský soud
MS	Městský soud
NS	Nejvyšší soud
obč. zák.	zákon číslo 40/1964 Sb., občanský zákoník
obch. zák.	zákon číslo 513/1991 Sb., obchodní zákoník
o.s.ř.	zákon číslo 99/1963 Sb., občanský soudní řád
i.z.	zákon číslo 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
INS návrh	insolvenční návrh

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3) ;
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10.05.2013

Helena Rokytová

Seznam příloh

Příloha č. 1 Návrh na zahájení insolvenčního řízení spojený s návrhem na oddlužení

Příloha č. 2 Přihlášení pohledávky

Příloha č. 3 Usnesení o zjištění úpadku, jmenování insolvenčního správce a způsobu řešení úpadku